

accent

8 TIPS FÖR
BARNVÄNLIG
FÖRENING

FRÅN HEMLÖS
TILL ÅRETS GRANNE

Marinda fick hjälp via "bostad först"

SUPFESTER
VANLIGARE I SPANIEN

Ungdomar bryter medelhavsvanor

BLÖTDJUR!

Vi går i närkamp med spritgubbarna i litteraturen

Stipendier att söka

THYRA OCH TURE E WESTERBERGS STIPENDIEFOND

■ Stipendium ur fonden kan tilldelas medlem i IOGT-NTO som utbildar sig till läkare eller tandläkare. Den sökande ska ha varit medlem i rörelsen minst tre år samt vara icke-rökare. Beslut om stipendium ur fonden sker under hösten 2013.

Ange i ansökan sökandes namn, adress och telefonnummer.

Ansökan ska sändas till Thyra och Ture E Westerbergs stipendiefond, IOGT-NTO, Tore Andersson, Box 12825, 112 97 Stockholm, senast den 31 maj 2013.

STRANDMANFONDEN

■ Delar varje år ut ett eller flera stipendier.

Stipendier utdelas till unga medlemmar i IOGT-NTO-rörelsen, manliga eller kvinnliga, för fortsatt utbildning i något praktiskt yrke såsom jordbruk, trädgårdsskötsel, hantverk, verkstadsarbete eller liknande för genomgående av fortsättningskurs, företagande av studieresa eller dylikt eller som hjälp vid grundandet av egen självständig verksamhet eller för fortsatta studier vid universitet eller högskola, seminarium eller annan liknande teoretisk utbildningsanstalt.

Villkor för stipendiet är:

- minst tre års oavbrutet väl vitsordat och vid ansökningstillfället kvarstående medlemskap av lokal förening inom IOGT-NTO-rörelsen
- vitsord om vårdat uppträdande och i övrigt hedrande vandel
- vitsord om fallenhet och intresse för det valda yrket eller de bedrivna studierna samt
- intyg om behov av stipendiet

Ange i ansökan sökandes namn, adress, telefonnummer och konto.

Ansökan ska vara Strandmanfonden, IOGT-NTO, Tore Andersson, Box 12825, 112 97 Stockholm, tillhanda senast den 26 april 2013.

IOGT-NTO:s UNGDOMSSTIFTELSE

■ Delar ut stipendium under 2013.

Enligt beslut kan ansökan om medel ur IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse sökas till:

- aktiviteter och utbildning som bedrivs inom IOGT-NTO-rörelsen som indirekt eller direkt stimulerar till aktiviteter bland ungdom
- som bidrag till studerande ungdom. Särskild vikt läggs vid ansökningar från studeranden inom områdena socialt arbete, media, sjukvård och polisväsende.
- som bidrag till fritidsanläggningar, kursgårdar och dylikt för ungdom

Stiftelsen ser gärna ansökningar som gynnar ungdomsverksamhet i IOGT-NTO-rörelsens ägda lokaler och anläggningar. Under 2013 kommer ansökningar för att delfinansiera digitalisering av lokaler att prioriteras.

Ange i ansökan sökandes namn, adress, telefonnummer och konto.

Ansökan ska vara IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse, IOGT-NTO, Tore Andersson, Box 12825, 112 97 Stockholm, tillhanda senast 31 maj 2013.

OSCAR OLSSONS OCH ROINE RYDMAN-OLSSONS FOND

■ Fördelning av stipendier ur fonden sker under våren 2011. Stipendier/bidrag kan tilldelas medlemmar i IOGT-NTO-rörelsen för:

- planerad eller pågående utbildning för barns och ungdoms fostran
- ledarutbildning för medverkan i ideellt föreningsarbete för barn- och ungdomsverksamhet
- utbildning för och arbete bland flykting- och invandrabarn och dito ungdomar
- utbildning för barn- och ungdomsverksamhet med anknytning till IOGT-NTO-rörelsens olika projektländer.

Föreningar inom IOGT-NTO-rörelsen kan tilldelas bidrag för:

- arrangemang för att engagera invandrarfamiljer i IOGT-NTO-rörelsens föreningsarbete
- förenings direkta medverkan i IOGTs internationella arbete.

Ange i ansökan sökandes namn, adress, telefonnummer och konto.

Ansökan ska vara Oscar Olssons och Roine Rydman-Olssons fond, IOGT-NTO, Tore Andersson, Box 12825, 112 97 Stockholm, tillhanda senast den 26 april 2013.

STIFTELSEN OSKAR FRANZÉNS STIPENDIEFOND

■ Delar varje år ut ett eller flera stipendier.

Fonden instiftades 1975. Oskar Franzén var under sin levnad en av förgrundsgestalterna i svensk nykterhetsrörelse och visade i sin verksamhet på många sätt sin vilja att stödja utbildningen för den helnyktra sektorn.

Fondens ändamål är därför att ge hjälp till utbildning för helnyktra ungdomar som är medlemmar i IOGT-NTO-rörelsen och som kan förväntas att i framtiden förbli aktiva i denna rörelse. Utdelning av avkastning av disponibla medel sker på Oskar Franzéns födelsedag den 5 oktober.

För att vara berättigad att söka stipendium ska sökanden:

- vara under 25 år
- vara aktiv medlem i IOGT-NTO-rörelsen
- kunna ange ett definierat utbildningsändamål till vilket stipendiet skall användas
- efter genomgången utbildning dokumentera densamma

Ålder och den aktiva gärningen som medlem i rörelsen skall skriftligen styrkas.

Ansökningshandlingarna ska vara kansliet tillhanda senast den 30 augusti 2013 på ansökningsblankett som rekvideras på nedanstående adress: Stiftelsen Oskar Franzéns Stipendiefond, IOGT-NTO, Elisabeth Larsson, Box 12825, 112 97 Stockholm.

IOGT-NTO-RÖRELSENS KURS- OCH SAMLINGSLOKALFOND

■ IOGT-NTO-rörelsens Kurs- och samlingslokal-fond utlyser för tjugosjunde året för IOGT-NTO-rörelsens prioriterade kursgårdar möjlighet att erhålla bidrag.

Fonden har bildats för att främja bevarande av och stödja upprustning av centralt och av distrikt ägda kursgårdar. Fördelningen avser i detta fall de prioriterade kursgårdarna.

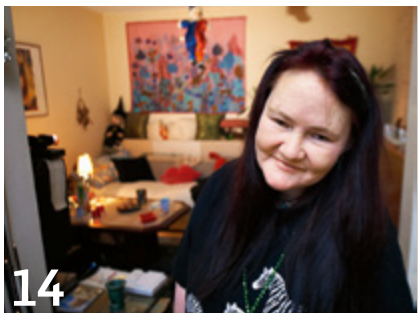
Beslut om fördelning av bidrag sker i maj. Ansökan ska vara Riksstyrelsen, IOGT-NTO-rörelsen, Elisabeth Larsson, Box 12825, 112 97 Stockholm, tillhanda senast 28 mars 2013.

Eventuella frågor besvaras av Tore Andersson, tfn 08-672 60 00.

20

Spanien. I brännvinsbältets Sverige dricker ungdomarna mindre än någonsin. Samtidigt verkar det som att medelhavsländerna har tagit över en del av den nordiska berusningskulturen.

14

Årets granne. För tre år sedan bodde Marina Sjöholm fortfarande i trapphus och cykelkällare. Hon fick hjälp via "bostad först" och blev nyligen utsedd till årets granne.

18

Tips. Småbarnsföräldrar har ofta svårt att vara med på IOGT-NTO:s föreningsverksamhet. Accent har tipsen som gör det enklare och roligare för dem att komma!

28

I fokus. Synen på vad som är "normala" alkoholvanor har ändrats radikalt sedan 1960-talet. Att dricka mitt i veckan sågs förr ofta som tecken på problem – idag är det helt normalt.

30

Bokcirkel. På Norrköpings stadsbibliotek tröttnade personalen på de stökiga missbrukarna, som använde biblioteket som värmestuga. Men i stället för att köra ut dem, bjöds de in till en läsecirkel.

Vinklubbar sålde till unga – igen | 7

UNF har än en gång gjort provköp från vinklubbar på nätet. I fem av tio försök fick ungdomarna alkoholen hemlevererad utan ålderskontroll.

Bolivia får undantag för kokablad | 8

Bolivia kan nu återinträda i 1961 års internationella narkotikakonvention, men slipper förbjuda landets traditionella kokatuggande.

Nykterhet är inte farligt för hälsan | 12

En norsk undersökning fick tidningarna att skriva om faran med nykterhet. Men det är inte bristen på alkohol som är farlig – snarare bristen på sällskap.

Legalisering är dravel | 4

LEDARE Den som på fullt allvar tror att en legalisering av exempelvis cannabis skulle lösa några problem borde studera erfarenheterna på alkoholområdet.

Ett bra år | 42

IOGT-NTO:s förbundsordförande Anna Carlstedt ser fram emot 2013 och IOGT-NTO:s stora kampanj som ska sätta organisationen på kartan.

+ Kultur | 38

+ Månadens medlem | 40

+ Korsord | 46

OMSLAGSBILD
Pierre Andersson

FOTO: MATHIAS LOVSTRÖM

Chefredaktören.

Pierre Andersson

Dags att läsa på

Legalisering? Rent dravel.

Nej, jag är inte nöjd med svensk narkotikapolitik. Tillgången till vård är bedrövligt dålig i många kommuner och kanske borde polisen lägga något större resurser på knarkligorna och något mindre på att jaga enskilda narkomaner. Hårdare straff för narkotikabrott tror jag inte ett ögonblick på.

Många håller med mig förstås. Men märkligt nog verkar allt fler tro att en liberalisering av narkotikapolitiken, eller rent av legalisering, skulle vara lösningen på de problemen vi har med narkotikan.

Ursäkta, men det är ju rent dravel.

Det räcker att se till erfarenheterna från alkoholområdet. All erfarenhet och forskning visar att en större tillgänglighet och mer tillåtande attityder leder till en högre konsumtion och större skador. Är det så svårt att se?

Den vetenskapliga evidensen för att situationen skulle förbättras av en legalisering är minst sagt svag. Ofta pekar förespråkarna på Portugal, där en avkriminalisering till synes har gett en del förbättringar. Det de missar är att förbättringarna troligen beror på den massiva satsning på vård man startade vid samma tillfälle. Och de nämner sällan att bruket av exempelvis cannabis ökat i vissa åldersgrupper.

Opinion.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se
eller Box 12825, 112 97 Stockholm

Mer alkoholinformation i tv!

■ På bio brukar man se reklam som man ser hemma på tv. Undantaget är kring jul, då det är information mot alkohol. Senast

var det från Systembolaget och Tänk om, som vände sig till föräldrar (mödrar) och hur de skulle ställa sig till att bjuda sina barn på alkohol innan de skall ut. Dessa filmer är minnesvärda, smarta med humor. Man hade önskat mer av sådant här i TV. Jag minns när kampanjen "Spola kröken" började och den folkbildning som fanns kring alkoholens verkningar. Framförallt hade det varit bra att lyfta fram alkohol-förgiftning som unga kan drabbas av. Amy Winehouse dog av detta.

F.N-E.ERIKSSON, LYSEKIL

Ja, bort med skiten!

■ "Bort med skiten" skriver Pierre i sin ledare – helt riktigt, "Bort med skiten"!

En av orsakerna till att jag gick med i IOGT var att jag hade tröttnat på all alkoholreklam, särskilt när alkoholens biverkningar är en del av vardagen på sjukhusens akutmottagningar.

Det som fick mig att reagera var hur mycket mer offensiv reklamen var i Singapore, jämfört med i Sverige. Erbjudanden om att köpa fem öl och få fem på köpet – vanligt bland de största ölproducenterna. En skotsk leverantör av whiskey hade

FOTO: BOSSE JOHANSSON

Om Sverige haft lika offensiv reklam som andra delar av världen.

dekorerat fasaden med en, uppskattningsvis, fem meter hög butelj.

Det som jag upplevde ännu mer anmärkningsvärt var att i Malaysia:s huvudstad Kuala Lumpur fanns "mycket" diskreta handskrivna skyltar precis i entrén till restaurangerna med samma erbjudande som i Singapore – köp fem, få fem på köpet! Jag säger som Pierre: "Bort med skiten"!

NICKLAS GUSTAFSON – LYSEKIL
LEDAMOT DISTRIKTSSTYRELSEN GÖTEBORG.

Något extra

■ Oj, vilket bra nummer av Accent ni har gjort den här gången! Tidningen är nästan alltid bra, men det här numret är något extra. Grattis! Nu har ni verkligen förtjänat lite skön ledighet över jul och nyår.

EVA, NACKA

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.

Pressläggning detta nummer: 18 januari
Nästa nummer kommer ut: 1 mars

Pierre Andersson

Chefredaktör och ansvarig utgivare
08-672 60 51, pierre.andersson@iogt.se

Maria Zaitzewska Rundgren

Featureredaktör, reporter
08-672 60 56, maria.zaitzewska@iogt.se

Eva Ekeröth

Nyhetsreporter
08-672 60 50, eva.ekeroth@iogt.se

Tobias Berving & Fredrik Olsson

ETC Kommunikation
Layout

Bildbehandling Ola Falk **Korrekturläsning** Gunborg Mellegård **Medverkande detta nummer** Arnaud Bayle, Niklas Lundegård, Marita Andersson, Maria Qvarzell, Anders Perstrand, Torbjörn Andersson **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50
Fax 08-672 60 01 **E-post** accent@iogt.se **Webbplats** www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundskansli** Tel: 08-672 60 00, Besöksadress: Gammeldgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se **Prenumeration (225 kr/år)** och **adressändring** 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01 **Annonsbokning** Display Umeå, Gunilla Johansson, 090-71 15 04, gunilla.johansson@display-umea.se
Tryck V-TAB, Vimmerby. **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll.
Taltidning Accent finns även som gratis taltidning. **TS-kontrollerad upplaga 2011** 30 000 ex
ISSN 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

Vi är en klassisk modern folkrörelse!

I sommar är det kongress och då ska representanter från distrikten gemensamt anta en ny Mål- och verksamhetsinriktning. Nu lägger en arbetsgrupp inom förbundsstyrelsen fram ett första förslag som bygger på de många dialogcaféer som genomförts under hösten, där många medlemmar har bidragit med idéer och visioner. En central fråga i utkastet är: Hur använder vi organisationen för att fler ska kunna få utlopp sitt engagemang och sin kreativitet inom IOGT-NTO?

Vi är alla medlemmar i en på många sätt unik rörelse. Många är vi som genom sitt medlemskap väljer att manifestera ett ställningstagande och att stödja organisationens idé. IOGT-NTO utgör en plattform för ett individuellt engagemang eller ihop med andra. I vår organisation förenas det individuella och det kollektiva. Vi behöver behålla och utveckla den traditionella föreningsverksamhet som vi är duktiga på, främja och stötta de nya och spännande verksamheter som uppstår när medlemmar möts. Hur kan vi bli en "klassisk modern folkrörelse" som förenar traditionella verksamhetsformer med en nyfikenhet och en nybyggaranda? Under 2014-2015 vill vi fokusera på:

- Fortsatt stort värvararbete. Vi behöver välkomna ca 4000 medlemmar varje år för att öka stadigt.
- För att välkomna dessa medlemmar och befintliga medlemmar som ännu inte hittat en plattform för sitt engagemang behöver ny verksamhet skapas. Är det möjligt att starta två nya föreningar/verksamheter per distrikt och år? Det skulle ge oss ca 200 nya verksamheter!
- Vi måste hitta fler engagemangsformer som kan attrahera fler än de 20 procent som idag uppger att de är föreningsaktiva. Alla vi förtroendevalda, som blivit utsedda att ha ledartröjan i organisationen behöver fundera på hur vi bäst kommunicerar med dessa så att de känner att de äger IOGT-NTO och kan bidra till vårt arbete på olika sätt.

Vi är en organisation som fler tycker om och allt fler har förtroende för det arbete vi utför, i föreningar, distrikt och i andra sammanhang. Allt fler vill ta del av vår kunskap, vår erfarenhet och vår kompetens inom det alkoholförebyggande arbetet men också kring vårt förenings- och kulturarbete i stort. Många vill arbeta för nykterhet, även om de själva inte är villiga att bli medlemmar.

- Vi är en öppen rörelse som söker samverkan med aktörer som står oss nära. Samarbete har alltid varit en huvudstrategi för oss men vi kan bli bättre. Det lokala föreningslivet, arbetsgivare eller det offentliga är några som skulle behöva en närmare relation med oss.
- Vårt sociala arbete är extra viktigt för många av de medlemmar och andra som deltar i den. Vi ser gärna att denna verksamhet utökas ytterligare och att fler hittar sin engagemangsplattform inom detta område.
- Arbetet med Fest för alla och Almedalsdrinken visar att många vill ha nykter fest och gemenskap. Något som är tydligt i dialogcaféerna är önskan om fler fester inom IOGT-NTO. Kan vi på två år tillsammans bjuda in till 1000 fester?

Vi är Sveriges största nykterhetsorganisation och all vår verksamhet syftar till att minska skadeverkningarna av alkoholkonsumtion. Detta arbete måste fortsätta genom två viktiga spår; dels politiken som verktyg och dels den personliga reflektionen.

- Alkoholpolitiskt vet vi vad vi behöver göra. Höjer vi priset och minskar tillgängligheten samt gör det svårare att marknadsföra alkohol når vi goda resultat.
- Den rådande alkoholnormen behöver ständigt utmanas. Genom att fler står upp för en nykter livstil och att vi genom vår verksamhet och kampanjer kan visa alternativ tvingar vi andra att reflekterar över sin egen och andras konsumtion samt den norm och kultur som styr vårt agerande. Vit jul och Almedalsdrinken är två viktiga förebyggande kampanjer.

Den inriktning som tidigare kongresser har slagit fast kvarstår men vi väljer att fokusera mer på organisering och engagemang. Vi hoppas att kongressen i Borås 2013 tar ett beslut om en Mål- och verksamhetsinriktning som stödjer oss i arbetet att utveckla och stärka IOGT-NTO till en klassisk och modern folkrörelse som gör Sverige nyktrare.

ANNA CARLSTEDT, ANDRINE WINTER,

CARL-ÅKE ANDERSSON, SALAM KASKAS

FÖRBUNDSSTYRELSENS ARBETSGRUPP FÖR MÅL- OCH
VERKSAMHETSINRIKTNING 2014-2015

Läs utkastet till Mål- och verksamhetsinriktning och lämna dina synpunkter på iogt.se. I mars kommer förbundsstyrelsen att fastställa sitt förslag till kongressen.

Allt fler beslag av narkotika i postpaket

NARKOTIKA Bland postförsändelserna som kom till Arlanda gjorde tullen 3 000 knarkbeslag 2011. Förra året steg siffran till 4 200, en ökning med 40 procent, rapporterar Sveriges Radio.

– Generellt så gör vi ungefär tio beslag varje dag, och det har ju ökat under årens lopp. Ökningen beror naturligtvis på internet. Man kan enkelt beställa över internet, säger Stefan Rydell, biträdande gränsskyddschef i Stockholm, till Ekot.

Det är inte bara olagliga droger som beslagtas. Även andra preparat som är avsedda att missbruka får numera tas i beslag.

EVA EKEROTH

Till posten på Arlanda kom 4 200 försändelser med droger förra året.

Nu räknas öl som alkohol även i Ryssland

RYSSLAND Sedan den första januari 2013 klassificeras öl som alkoholdryck och försäljningen regleras. Från att ha kunnat säljas dygnet runt i kiosker, närbutiker, bensinmackor samt på buss- och tågstationer kommer det endast att säljas mellan klockan 8 på morgonen och 11 på kvällen och endast i butiker. Dessutom införs förbud mot ölreklam i TV.

Ryssarna är storkonsumenter av alkohol vilket orsakar omkring 500 000 dödsfall per år varav omkring 30 000 i trafiken och flera tusen drunknade.

EVA EKEROTH

Antipode Wines i konkurs – ägaren på skatteflykt

Ägaren till ett av de företag som IOGT-NTO polisanmälde för ett drygt år sedan har lämnat landet med en skatteskuld på närmare en miljon.

VINKLUBBAR Skatteverket har begärt Antipode Premium Wines i konkurs, enligt Dagens Nyheter. Ägaren Mark Majzner har flyttat tillbaka till Australien och går inte att nå. Bolaget står nu utan styrelse.

– Man får intrycket att företaget lämnats vind för våg, säger Skatteverkets handläggare Jonas Norin Öst till DN.

Sedan 2007 är det tillåtet att privatimportera alkohol utan att själv föra varorna över gränsen. Det har tolkats av företag som Antipodes att deras kunder kan få beställa alkohol på internet och få varorna fraktade hem till dörren.

IOGT-NTO håller inte med om den tolkningen och har gjort en polisanmälan för att utreda om verksamheten är laglig.

Mark Majzner flyttade tillbaka till Australien i september och sålde då sina vinklubbbar, som tillsammans nådde 200 000 kunder till Vintjänsten, som därmed blev största aktör på marknaden.

DN har tittat på den senaste årsredovisningen och konstaterar att Antipodes omsättning var 19 miljoner för 2010. Företaget gjorde en vinst på 1,8 miljoner. Mark Majzner borde alltså ha råd att betala sina skatter, men nu har han lämnat landet med drygt 900 000 i skatteskulder.

– Det handlar i huvudsak om obetalda arbetsgivaravgifter men

också punktskatter för alkohol, säger Jonas Norin Öst på Skatteverket till DN. Även andra ford-

ringsägare har lämnat in krav till Kronofogden, men inga tillgångar finns kvar att utmäta. Mark Majzner har hela tiden hävdat att Antipodes bedriver laglig verksamhet och betalar sina skatter i Sverige.

EVA EKEROTH

FOTO: JULIA HALLENGREN

Fakta

Den 10 november 2011 lämnade IOGT-NTO in en polisanmälan mot tio vinklubb-företag, däribland Antipodes Premium Wines. **Anmälan gällde olovlig alkoholförsäljning.** De tio företagen är inte mer misstänkta än andra, men

valdes ut så att både små och stora aktörer skulle komma med. Syftet med anmälan var att få en rättslig prövning av om det är förenligt med lagen att vinklubbarna säljer alkohol trots att Systembolaget har monopol.

Vinklubbar sålde till ungdomar – igen

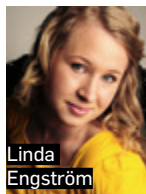
UNF har än en gång gjort provköp från vinklubbar på nätet. I fem av tio försök fick ungdomarna alkoholen hemlevererad utan ålderskontroll.

VINKLUBBAR Tre ungdomar, 17 och 18 år, provköpte alkohol vid tio tillfällen.

Linda Engström, ordförande i UNF, är upprörd och besviken på regeringen.

– Maria Larsson sa att de skulle utreda om den här handeln är förenlig med alkohollagen, men

FOTO: THE STUDIO STOCKHOLM

Linda Engström

i utredningsdirektiven finns det inte med. Samtidigt som bolagen är föremål för polisutredning ska regeringen

utreda hur man ska utöva tillsyn. Det ger signaler om att de utgår från att handeln är laglig, säger Linda Engström.

Den polisutredning hon talar om är den som pågår efter IOGT-NTO:s polisanmälan av tio alkoholhandelsföretag.

Hon tycker också att det är märkligt att UNF ska behöva vara de som kontrollerar att lagen följs.

Fredrik, 17, var en av köparna. Han uppgav sitt personnummer vid köpet.

– Jag betalade med mitt eget kort också så det hade ju varit lätt att kolla att jag är under 20, säger Fredrik till Accent.

Att kvittera ut paketet var heller inget problem för Fredrik.

– Nej, lådan stod på trappen när jag kom hem från skolan en dag, säger han.

EVA EKEROTH

Lådan stod på trappen när jag kom hem från skolan en dag, säger Fredrik.

Tetra Pak går från mjölk till sprit

INDIEN Tetra Pak har seglat upp som den främsta förpackningen för billig sprit i Karnatakaregionen i Indien, enligt den indiska nyhetswebbsidan Livemint.

Drygt 35 procent av all starksprit i Karnataka, som är en av Indiens största spritmarknader, säljs nu i Tetra Pak.

Främst säljs de i storleken 180 ml. Förpackningen anses vara säker och billig.

– Det är i det närmaste omöjligt att byta ut, eller spä ut spriten i förpackningen Distributionen är enklare och jämfört med glas är den väldigt hållbar, säger Paul John, ordförande för John Distilleries Pvt Ltd som tillverkar Indiens femte största whiskeysort Original Choice.

EVA EKEROTH

FOTO: TETRA PAK

Danmark förbjuder alkoholreklam till unga

ALKOHOLREKLAM Den danska regeringen vill förbjuda alkoholreklam riktad till unga under 18 år, enligt statsminister Helle Thorning-Schmidt.

I Danmark är det förbjudet att sälja alkohol till barn under 16 år. För spritdrycker är åldersgränsen 18.

Hittills har det varit förbjudet att göra reklam där man uppmuntrar till drickande eller att använda alkohol som blickfång i reklam som riktar sig till unga. Framöver kommer det att vara helt förbjudet.

EVA EKEROTH

95%

... godkända ålderskontroller hade Systembolaget vid testköp 2012.

Rekordstöd för Systembolaget

Enligt en undersökning från TNS/Sifo vill 71 procent av svenskarna behålla Systembolagets monopol. Och försäljningen av alkoholfritt har ökat med över 30 procent 2012.

ALKOHOL Systembolagets vd Magdalena Gerger är nöjd över siffrorna.

– Det höga stödet för Systembolagets ensamrätt visar att kunderna uppskattar vårt arbete, säger hon i ett pressmeddelande.

Totalt ökade Systembolagets försäljning med 0,7 procent (mätt i ren alkohol). Mest ökar alkoholfritt – igen. Jämfört med 2011 ökade försäljningen med 31,8 procent.

FOTO: DANIEL MOTT

Svenska folket gillar sitt Systembolag. Hela 71 procent vill behålla monopol.

Stödet för Systembolagets monopol bland befolkningen är det högsta sedan mätningarna inleddes 2001. Under förra året

svarade 71 procent ja på TNS/Sifo:s fråga om man vill behålla Systembolagets monopol.

PIERRE ANDERSSON

FOTO: XXX

HALLÅ DÄR!

Sven-Olov Carlsson

... IOGT-NTO:s förra ordförande, som nu är huvudperson i en bok om IOGT-NTO:s påverkansarbete i EU.

Vilken var IOGT-NTO:s roll vid EU-inträdet?

– Vi varnade för att garantier för den svenska alkoholpolitiken inte var tillräckliga. Tyvärr fick vi rätt.

Vad är du minst nöjd med?

– Att vi inte engagerade oss i EES-förhandlingarna. Vi var inte klara över deras betydelse, men det var där vi förlorade monopolen.

Vad är du mest nöjd med?

– Även om alkoholpolitiken har försvagats så skulle det varit ännu sämre utan oss. I EU har vi bidragit till att alkoholfrågan kommit upp på en högre politisk nivå.

Har arbetet med EU påverkat IOGT-NTO som organisation?

– Ja, organisationen har utvecklats mycket sedan 1995. Vi har sett hur industrin jobbar för att undvika tobaksindustrins öde och fått upp ögonen för deras arbete med att lägga under sig nya marknader. Vi har också blivit mycket mer internationella. Det öppnar nya möjligheter att bygga allianser och nätverk.

Vilken lärdom har du dragit?

– Att kunskap är nyckeln till påverkan. Är man påläst och insatt i detaljer får man goda argument.

EVA EKEROTH

Kokafält i Bolivia.

FOTO: ERIK CLEVES KRISTENSEN

Bolivia får kokaundantag i FN

Bolivia kan nu återinträda i 1961 års internationella narkotikakonvention, men slipper förbjuda landets traditionella kokatuggande.

NARKOTIKA Bolivia och dess tidigare kokao odlade president Evo Morales har länge argumenterat för att tuggförbudet tas bort i konventionen (som även reglerar kontrollen av opium och cannabis).

Efter Colombia och Peru är Bolivia tredje största kokainproducent i världen.

När Bolivia inte fick gehör för att ändra konventionen, valde

landet att lämna fördraget 2012. I somras sökte de in på nytt, men ville ha undantag från förbudet.

– Det är olyckligt att Bolivia nu får undantaget. Medlemsländer har ansvar att vårda konventionerna så att de inte undermineras. De är grundbult i världens narkotikabekämpning och kontroll, säger Ulrik Lindgren (KD), politiskt sakkunnig på Socialde-

partementet, till Drugnews.

Bolivias framgång i FN kan öppna för andra länder att försöka få undantag. Kokatuggande förekommer även i Argentina, Colombia och Peru som länderna ser mellan fingrarna med i strid med FN-konventionen.

DRUGNEWS / SVEN LILJESSON

Fotnot: De länder som försökt stoppa Bolivias kokaundantag är Sverige, USA, Mexiko, Japan, Ryssland, Kanada, Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Italien, Nederländerna, Finland, Portugal, Israel och Irland.

Ärftlighet påverkar risken för återfall

ÄRFTLIGHET Alkoholister med en viss genvariant, löper större risk än andra att återfalla efter behandling.

Det har forskarna Jan Balldin, Ulf Berggren, Claudia Fahlke och Kristina Berglund från Göteborgs universitet upptäckt. Resultaten redovisas i Läkartidningen.

I genomsnitt återfaller 66 procent. För bärare av A1-allelen är siffran 89 procent medan bara 53 procent av dem som saknar allelen återfaller. De kan jämföras med att omkring 50 procent

FOTO: JOSEPH NADLER

av alla som diagnostiseras för kroniska sjukdomar någon gång slarvat med behandlingen ett år efter diagnosen.

A1-allelen påverkar individens förmåga att ta upp dopamin, san-

nolikt genom att antalet dopaminreceptorer är färre. Drygt 30 procent av befolkningen har allelen, men bland dem som är alkoholberoende är andelen 40 procent.

Dopamin är en viktig signalsubstans i centrala nervsystemet. Det förekommer i system som påverkar såväl motorik, vakenhet och koncentration som glädje och entusiasm. Minskad aktivitet på D2-receptorn är kopplat till depression och självmordsbenägenhet.

EVA EKEROTH

Gutar frågar Gutar firar 30 år

I januari startade trettionde omgången av den gotländska frågetävlingen Gutar frågar Gutar, som arrangeras av IOGT-NTO.

RÖRELSE Förra året deltog ett 30-tal lag i den första omgången och allt pekar på att det blir minst lika många i år. Majoriteten är icke-medlemmar.

– Tävlingen är etablerad och välkänd på Gotland och intresset är stort. Vi syns i både radio och tidningar och folk är engagerade. Under finalen brukar det vara uppåt 80 personer i publiken, säger tävlingsadministratören Ann-Marie Engström från IOGT-NTO.

Vinnarna får presentkort, äran och uppdraget att sammanställa nästa års frågor – 18 till antalet

FOTO: PRIVAT

Från vänster: Astrid Wallier, Ove Wallier och Greta Lauberg.

och med koppling till Gotland. Deltagarna får 1-2 minuter på sig per fråga. Förra året vann Eva Klint Langland, Ebbe Klint och Lars Schill.

– Det var roligt att vinna och är jätteroligt att få göra frågorna i år. Vi försöker hålla en bra bredd.

Frågorna handlar om allt från historia, djur och natur, litteratur och geografi, berättar Eva Klint Langland.

Omgång två av Gutar frågar Gutar går av stapeln den 17 februari och finalen den 17 mars i Visby.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: AMANDA YILIPAA

Alkoholprotest. Indiska demonstranter kräver förbud mot alkohol efter den gruppvåldtäkt som ledde till en 23-årig kvinnas död. I några städer har alkohol redan förbjudits. Kvinnor har förbjudits bära jeans och t-shirt eftersom klädseln anses uppmuntra till våldtäkt.

160%

... så mycket höjer Frankrike skatten på öl.

Stort FN-möte om narkotika

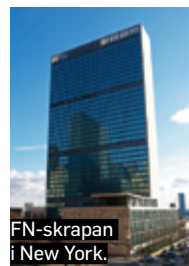
NARKOTIKA Ett stort möte om internationellt samarbete om narkotikaproblemet ska hållas i FN:s generalförsamling 2016. Det har beslutats efter en resolution från Mexiko.

Resolutionen stöds av 95 länder, bland andra flera länder i Latinamerika och Västindien, EU och Japan, Kina, Australien och USA.

Mexiko har haft eskalerande problem med transitsmuggling och inhemskt missbruk.

Senast generalförsamlingen tog upp narkotikafrågan var 1998, även då på Mexikos initiativ.

DRUGNEWS / SVEN LILJESSON

FN-skrapan i New York.

FOTO: ISTOCK

Vit månad före operation

ALKOHOL I Region Skåne uppmanas patienter att skippa all alkohol månaden innan de ska opereras.

För den som dricker måttligt, eller mer, ökar annars risken för komplikationer.

Det är främst blödningar, infektioner och akuta hjärthändelser som kan drabba patienten.

Orsaken är att alkohol försämrar immunförsvaret och påverkar blodsystemet. Det medför att man blöder lättare, att risken för hjärtsvikt och hjärtrubbningar ökar och att kroppen är sämre rustad att hantera den stress extra påfrestning som en operation innebär. För den som har kroniska sjukdomar ökar risken för komplikationer ännu mer.

EVA EKEROTH

KOMMENTAREN

Inget kvinnoår 2013

Ur ett kvinnoperspektiv har året börjat uselt.

Först var det gruppvåldtäkten i Indien. Som om den inte var nog framträder en av de åtalades advokater i TV och säger att han inte hört talas om en enda anständig kvinna som blivit våldtagen.

Och med oanständig menar han en kvinna i jeans och t-shirt.

Några dagar in på det nya året blir en kvinna överfallen och våldtagen i Sundbyberg. Även i Sverige finns det män som anser att det är fritt fram att ge sig på kvinnor. Att gå hem ensam på kvällen eller ge sig ut i joggingspåret är fortfarande inte att tänka på om man är kvinna.

FOTO: PIERRE ANDERSSON

Ett lågvatten-märke av annat slag är en app som uppmärksammas världen över. Där kan man se hur full man kommer att bli av att dricka alkohol.

Att döma av exemplen är detta ett stort problem för kvinnor. Endast i svenska Ny Teknik visades både en man och en kvinna.

Så kommer centerpartiet med sitt idéprogram med månggifte och slopad skolplikt. Vem ska undervisa barnen då? Knappast deras pappor. När pappor stannar hemma blir det ekonomiska bortfallet för stort för familjen. Män tjänar ju så mycket mer än kvinnor.

Månggifte är en gammal patriarkal företeelse. Än så länge är antalet kvinnor som vill leva med flera partner försumbart. Jag vet inte vad de som kom med förslaget tänkte, men jag antar att det var någon tjugis tanke att staten inte ska lägga sig i hur folk lever.

Men, tyvärr, att alla får göra som de vill funkar inte. Lagar är till för att skydda människor från varandra. Annars får alla göra som den starkaste vill – och dit hör varken kvinnor eller barn.

EVA EKEROTH

Läs mer om vad våra ambassadörer tyckte om att avstå från alkohol under julhelgen på www.accentmagasin.se.

Succé för Vit jul

Vit Jul blev en framgång även 2012. Alla föreningar har inte rapporterat in sina underskrifter, men hittills har det kommit in 12 158 stycken.

I RÖRELSE Den nya hemsidan slog besöksrekord och kampanjen har syns i både radio, TV och tidningar. I sammanlagt 250 pressklipp finns Vit jul nämnt. Flest klipp, 34 stycken, kommer från Dalarna, därefter Gävleborg med 24 klipp tätt följt av Västernorrland med 20.

Kampanjen har också haft framgångar på sociala medier. Mer än 90 000 personer har gillat Vit jul på Facebook.

– Det bästa med årets kampanj var den stora spridningen i sociala medier, där folk utan koppling till IOGT-NTO-rörelsen spred information vidare av sig själva, säger Linda Tjälldén, verksamhetsutvecklare för kampanjen.

Sammanlagt genomfördes 250 aktiviteter runt om i landet mellan 13 december och 6 januari.

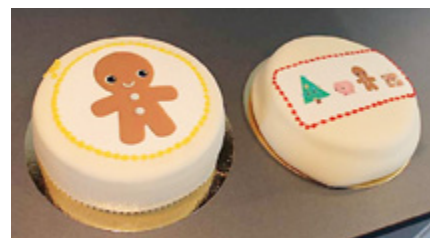

FOTO: EVA EKEROTH

– Aktiviteterna har genomgående hållit hög kvalitet och många barn har deltagit. Måste jag nämna någon blir det nog Junis i Västerbotten som flera år i rad ordnat många aktiviteter som fått många besökare, säger Linda Tjälldén.

Inte mindre än 46 ambassadörer tog ställning för en vit jul, däribland Henry Bronett, Malin Biller och Malin Wollin som skrev under på att fira en vit jul redan förra året.

Ingen av dem tyckte att det var något problem att avstå från alkohol under julhelgen. Läs deras synpunkter på www.accentmagasin.se.

EVA EKEROTH

Stora skillnader i föräldrars bjudvanor

10 procent av föräldrarna i Västerbotten har bjudit sina femtonåringar på alkohol – men i Skåne är andelen hela 39 procent, enligt en ny undersökning.

FOTO: SYSTEMBOLAGET

Skånska föräldrar bjuder sina barn på alkohol oftare än norrländska.

ALKOHOL Totalt har 22 procent av Sveriges föräldrar någon gång bjudit sina femtonåringar på alkohol.

– Det är stora skillnader från söder till norr. Föräldrarna i Skåne är mest liberala och föräldrarna i Västerbotten, Norrbotten och Västmanland mest restriktiva, säger Pi Högberg, kvalificerad utredare på Statens folkhälsoinstitut.

Hon ser likheter med de ungas berusningsdrickande.

– Där är också skåningarna är värst. Föräldrarnas attityder går över i barnens beteende.

Näst högsta andelen föräldrar som har bjudit sina femtonåringar på alkohol, 30 procent, finns i Blekinge. På tredje plats kommer Kalmar län, med 27 procent, och på delad fjärde plats Gotland

och Halland, med 26 procent. De mest restriktiva länen ligger på 10 procent för Västerbotten, 14 procent för Norrbotten och Västmanland samt 15 procent för Gävleborg.

Tillåtande föräldrar ökar ungdomsdrickandet, men bjudvanor-

nas betydelse är osäker, enligt Pi Högberg.

– Sannolikt ingår de i ett paket av attityder och beteenden som föräldrar har, säger hon.

Undersökningen är gjord av SIFO.

JENNY STADIGS

Sverige efterlyser ny alkoholstrategi

EU Den 6-7 december hölls ministerråd i EU. I det sammanhanget efterlyste Sverige, tillsammans med flera andra länder, en förnyad alkoholstrategi.

Sverige har länge drivit frågan och fick stort stöd under mötet.

– För min del är det särskilt glädjande att rådsslutsatserna betonar betydelsen av EU:s alkoholstrategi, och vikten av att anta en ny och uppdaterad strategi för de kommande åren, sa socialminister Göran Haggglund på mötet.

Som Accent rapporterat tidigare deklarerade Paola Testori

FOTO: FELICIA HEDSTRÖM

Coggi, generaldirektör för hälsa och konsumentfrågor, vid ett möte den 22 november att det inte blir någon ny alkoholstrategi för EU.

Det anser Sara Heine, verksamhetschef på IOGT-NTO vara ett märkligt uttalande.

– Enligt vad vi har hört är det 13 länder som stöder förslaget att ta fram en ny alkoholstrategi. Det är väldigt glädjande, men det är svårt att förstå hur kommissionen kan påstå att det inte finns något intresse från medlemsländerna, säger hon till Accent.

EVA EKEROTH

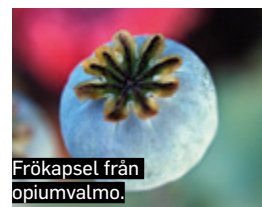
Nato underlättar opiumodling

NARKOTIKA Iranska tjänstemän anklagar Natos ledning i Afghanistan för att tillåta ökad odling, produktion och smuggling av narkotika.

Afghanistan är världens största exportör av opium. Produktionen har ökat dramatiskt sedan den amerikanska invasionen 2001. Närheten till Afghanistan har bidragit till att Iran, enligt en

FN-rapport, är det land som har den högsta andelen opiatmissbrukare i världen – 2,8 procent av alla över 15 år.

EVA EKEROTH

Frökapsel från opiumvalmo.

FOTO: ANE LAGERQVIST

Malmö – årets folkhälsokommun

MALMÖ Avgörande för valet av Malmö var deras strategiska, omfattande och systematiska folkhälsoarbete, enligt Svensk Förening För Folkhälsoarbete som instiftat priset.

Priset, i form av en morot av glas, överlämnades till kommunalrådet Katrin Stjernfeldt

Morot. Av glas.

Jamneh av socialutskottets ordförande Anders W Jansson och vice ordförande Lena Hallengren.

Jan Linde, ordförande i föreningen, betonade att det

är arbetssättet och inte folkhälso-tillståndet som belönades. I så fall hade inte Malmö vunnit.

– Vi har stora utmaningar framför oss. Malmö är en segregerad stad, säger Katrin Stjernfeldt Jamneh.

EVA EKEROTH

Mindre tobak gav mindre alkohol och narkotika

FÖREBYGGANDE I delstaten Illinois i USA har några städer förstärkt lagstiftningen mot att unga röker offentligt. Det har inte bara lett till minskat tobaksbruk utan också till minskat bruk av alkohol och andra droger.

I studien ingick 24 städer. Av dem slumpades 12 till att inte göra någon förändring och 12 till att förstärka sin lagstiftning så att det blev förbjudet för unga att använda och inneha tobak. Den som ertappades med tobak på offentlig plats fick böta.

Alla 24 städerna ingick i ett statligt program för att intensifiera kampen mot tobaksreklam och försäljning till personer under 18 år.

Åtgärden hade förväntad effekt; efter fyra år kunde man visa att rökningen i årskullarna från städer med hårdare lagstiftning ökade långsammare över åren än i de andra städerna.

Man undersökte också hur ofta ungdomarna använt alkohol eller andra droger. Det visade sig att resultaten även gäller för dessa preparat.

Studien är publicerad i Journal of Community Psychology.

EVA EKEROTH

FOTO: ISTOCK

”Så länge det finns människor och alkohol kommer mitt arbete att behövas.”

Rättsläkaren Fredrik Bäckström från Söderköping till Norrköpings Tidningar.

Nej, nykterhet är inte farligt. Men ensamhet kan vara det.

Nykterhet är inte farligt för hälsan

Unga som inte dricker har problem har vi kunnat läsa i tidningen nyligen. Men att inte dricka alkohol är riskfritt. Det är däremot inte utanförskap, som både kan bidra till nykterhet och följa av den i ett samhälle där det är norm att dricka.

NYKTERHET Det var en norsk nyhetsbyrå som i sin sammanfattning av en artikel i norska Läkartidningen kommit fram till att nyktra unga har problem. Översatt till svenska spreds nyheten via TT till svenska medier. Aftonbladet, se körde rubriken "Larmet: Unga som dricker för lite i fara".

Men det är inte på grund av att de inte dricker som de är i fara. Tvärtom. Redan 1993 konstaterade norska forskare att medlemmar i IOGT löper mindre risk att drabbas av cancer.

En annan studie gjord på norska IOGT:are 1996, visar på minskad risk att dö också av de flesta hjärt- och kärlsjukdomar samt sjukdomar i andningsorganen. Kvinnor löper mindre risk att dö även av matsmältningssjukdomar och män av olyckor, våld och förgiftning.

Någon förhöjd risk att dö av något alls har de inte. De lever helt enkelt längre.

En nykterist är dock inte alltid medlem i en nykterhetsorganisation. I själva verket är det omkring 16 procent av alla över 16 år som räknas som nykterister för att de inte druckit det senaste året. Det blir cirka 1,5 miljoner svenskar.

IOGT-NTO och UNF har tillsammans ca 35 000 medlemmar över 16 år. Det är lätt att inse att inte ens var tionde nykterist är med i någon nykterhetsorganisation.

Studier visar att de som inte

dricker alkohol oftare är handikappade eller har någon kronisk sjukdom. De har lägre inkomst och utbildning och rör sig mindre. De mår sämre psykiskt, är oftare ensamma och mer sällan med i en förening. Det är deras dåliga hälsa som gör dem nyktra. Inte tvärtom.

Nykterheten kan, i och för sig, också leda till problem. I ett samhälle där normen är att man ska dricka alkohol, riskerar nykterhet att bli ett avståndstagande från samhället. Att ställa sig utanför gemenskapen kan leda till ensamhet och utanförskap.

Men, i stället för att försöka få personer som inte dricker att tro att de skulle må bättre av att börja dricka, borde rådet till dem kanske vara att gå med i IOGT-NTO eller någon annan nykterhetsorganisation. Då har de en verklig chans till ett långt liv.

EVA EKEROTH

Sober Förlag presenterar stolt boken

Tajming, kunskap och lite tur

Samma år som Sverige gick med i EU valdes Sven-Olov Carlsson som förbundsordförande för IOGT-NTO och EU-frågan blev, som han själv beskriver det, starten för hans djupare engagemang för alkoholpolitik. Boken Tajming, kunskap och lite tur följer både hur alkoholfrågan blivit en del av EU:s uppdrag och hur EU:s regelverk påverkat den svenska politiken. Men den beskriver även hur en ideell organisation, en folkrörelse, kan arbeta för att informera, belysa och påverka en fråga inom EU.

Eva Åhlström, journalist och tidigare chefredaktör för tidningen Accent, har under 2012 genomfört ett flertal intervjuer med Sven-Olov Carlsson, vilka ligger till grund för boken.

Nu kan du beställa boken som är en del av svensk politisk nutidshistoria från Sober Förlag, sober@iogt.se, tfn 08-672 60 00. Pris 150 kr inklusive moms.

För dig som vill fördjupa dig finns det nyreviderade studiematerialet "EU och alkoholen" med en studiehandledning till boken Tajming, kunskap och lite tur. Kontakta Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet för mer information om hur man startar en studiecirkel.

FRÅN CYKEL- KÄLLARE TILL EGEN LÄGENHET

Marinda Sjöholm **började röka hasch när hon var elva**. Mamma och pappa var alkoholister. Toaletter och cykelrum blev Marindas hem. Idag är hon drogfri, har egen lägenhet och utsågs nyligen till årets granne.

TEXT **SVEN ROSELL** FOTO **STEFAN LINDBLOM**

Lägenheten är trång men mysig. Här samsas massvis med krukväxter, tavlor, dockor och prydnadsfigurer. Över bäddsoffan hänger en färggrann sjal med exotiska djur och blommor. Ettan på 22 kvadratmeter ger ett ombonat och välordnat intryck.

– Jag tycker om att pynta och pula. Och att vara hemma, säger Marinda Sjöholm.

Till sommaren har hon haft lägenhet genom Bostad först i två år. Det betyder att hon då blir innehavare av ett eget förstahandskontrakt.

Alla möbler har hon skaffat sedan hon flyttade in. Inga saker eller minnen finns kvar från barndomen. När jag ber henne visa något hon haft länge och som betyder något särskilt visar hon en välhållen päls av en typ som många hippies bar på sextio- och sjuttiotalen.

Snön yr utanför fönstret. Marken är snötäckt. Termometern visar minus tolv grader. Det påminner Marinda om vinterna som hemlös.

– Det är inte mer än tre år sedan jag bodde i ett cykelrum. Ute var det mörkt och snöstorm. Det gällde att vara tyst. Jag ville bara sova, låg i en hörna och skakade med infektioner i hela kroppen.

Under vintrarna tänker hon på gamla

bekanta som fortfarande är, som hon säger, "trappliggare". Det ger känslor av dåligt samvete, men hon vet samtidigt att hon inte kan låta dem övernatta i lägenheten. Om grannarna störs av oväsen eller spring i trappan riskerar hon att bli av med bostaden. Men hon har ett stort hjärta för andra som har det svårt. En dag gav hon tvåhundra kronor till en hungrig och frusen man på gatan.

Vi återvänder till sista natten i cykelrummet. Marinda var illa därnär efter en överdos heroin och togs in på sjukhus. Där hölls hon kvar i tolv veckor, nio veckor på infektionskliniken och tre på avgiftningen.

– Läkaren sa att jag kunde gå ut och knarka igen, men att mitt hjärta i så fall bara skulle palla två-tre månader till. Jag trodde kanske inte riktigt på honom först, men hans ord blev ett uppvaknande.

"Det gällde att vara tyst. Jag ville bara sova."

MARINDA SJÖHOLM

Marinda tänker ofta på gamla bekanta som fortfarande är trappliggare.

Marinda har hunnit bli 46 år och knarkat i 35 eller 38 år beroende på hur man räknar. Hon hade redan sniffat ett tag när hon som elvaåring började röka hasch.

– Är det något jag kan så är det att knarka. Jag har egentligen aldrig jobbat, bara någon vecka i hemtjänsten för min syster när hon åkte på semester.

Det var hög tid att sluta med drogerna och få lugn och ro, kom hon fram till.

Svaren är snabba och välformulerade. Många har undrat varför hon som är så intelligent inte valde att göra något annat med sitt liv än att leva som hemlös missbrukare.

– Om socialförvaltningen upptäckt mig när jag var liten hade mitt liv kunnat bli annorlunda, svarar hon eftertänksamt.

Mamma och pappa var alkoholister. Som barn fick hon mycket stryk av sin pappa. Mamma fick ännu mer stryk och tvingades ofta gömma sig hos en granne. De gånger Marinda talade med någon från socialtjänsten pratade hon sig förbi dem, som hon uttrycker saken. Socialtjänsten såg inte hur hon hade det. Som elvaåring blev hon utsparkad hemifrån och därefter familjehemsplacerad hos sin äldre syster.

Som ung födde Marinda sitt första barn och därefter fick hon ytterligare två. Alla tre har varit familjehemsplacerade på olika håll. Placeringarna har fungerat bra, tycker hon. Inget av barnen har någon gång behövt byta familjehem.

– Det har varit tur både för barnen och för mig.

I höstas utsågs Marinda till årets granne. "Nu tar jag igen det jag har förlorat."

"Är det något jag kan så är det att knarka."

MARINDA SJÖHOLM

Marinda gifte sig, liksom sin mamma, med en kvinnomisshandlare. I samband med hans död blev hon hemlös. Därefter följde en lång rad år på tillfälliga boenden, offentliga toaletter, i trapphus och cykelkällare.

Läkarens varning gjorde intryck och Marinda har hållit sig drogfri sedan sista vinternatten i cykelrummet. Nu går hon på substitutionsbehandling med Subutex.

Tack vare sin motivation att sluta med narkotikan fick hon en lägenhet i Helsingborg genom Bostad först. Hennes dåliga hälsa blev vägen ut ur hemlösheten och bort från drogerna.

I höstas blev hon utsedd till "Årets granne" av det kommunala bostadsbolaget. En granne nominerade henne. Uppmärksamheten gjorde henne glad och omtumlad.

– Nu tar jag igen det jag förlorat. Jag har precis börjat leva. För tre år sedan, typ, säger hon med ett leende. ■

ENSAMHETEN SVÅRAST I BOSTAD FÖRST

Bostad först går ut på att ge hemlösa chansen till egen bostad. För att komma i fråga måste de visa vilja till förändring av sitt liv, men drogfrihet är inget krav. I Sverige introducerades metoden för drygt två år sedan i Helsingborg och Stockholm.

I Helsingborg kan den boende få ett eget förstahandskontrakt efter en provotid på två år. Så har det hunnit bli för två av de före detta hemlösa; de har alltså utgått ur projektet. En man har nu ett jobb på den öppna arbetsmarknaden.

– Det har varit trögt att få fram lägenheter, säger Christel Hult som är Marinda Sjöholms vägledare.

De flesta av lägenheterna hyrs ut av det kommunala bostads-

företaget, men tre privata fastighetsägare har tillkommit efter hand.

För närvarande har Bostad först tillgång till 13 lägenheter. Ytterligare 4 är på gång. Bostadsbristen är stor i Helsingborg.

Sex av de boende i de 13 lägenheterna är kvinnor.

Ett 80-tal personer är akut hemlösa i Helsingborg, därtill kommer 700 personer vars bostadssituation är osäker. Till den av lägenheterna som senast var ledig genom Bostad först fanns 18 remisser. Lotten fick avgöra. Hemlösa med en tydlig vilja att förändra sina liv står i kö.

– Ensamheten är svårast. Man är "nykär" i sin lägenhet i två-tre månader. Vad händer nu, frågar man sig sedan. De

behöver någon form av sysselsättning, framhåller Christel Hult.

En modell som diskuteras är arbetsträning via så kallade "Blixt-jobb". Den som har ett sådant måste vara nykter på arbetet men stanna hemma dagar när han eller hon är onycter.

Två män har klarat provotiden i Bostad först och antalet blir fler under 2013. Tre personer har lämnat projektet, en på grund av sjukdom, en efter att ha stört grannarna och en person som inte följde överenskommen handlingsplan.

Bostad först har en lokal som hålls öppen alla dagar, även under storhelgerna. Den fungerar som mötesplats. Före detta hemlösa har bildat en kamratförening där även personer utanför projektet ingår.

SVEN ROSELL

KALLELSE TILL IOGT-NTO:s KONGRESS 2013

Förbundsstyrelsen kallar i enlighet med § 2:2 i stadgarna till ordinarie kongress i Borås den 26 juni–30 juni 2013 på First Hotel Grand, Borås. Beredning av ärenden startar den 26 juni och den 30 juni håller folkhögskolorna sina årsmöten.

Motion till kongressen kan inges av varje medlem, förening och distrikt och ska vara förbundsstyrelsen till handa senast den 17 april 2013. Motioner skickas till motion@iogt.se eller IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm.

Mötesrättigheterna regleras av § 2:5 i stadgarna. Varje medlem i IOGT-NTO-rörelsen har närvaro- och yttranderätt vid kongressen.

Stockholm i januari 2013

Peter Moilanen
Generalsekreterare

8 TIPS FÖR EN BARNVÄNLIGARE VERKSAMHET

SÅ LOCKAR NI SMÅBARNSS- FÖRÄLDRARNA

TEXT EVA EKEROTH

TIPSARE OLLE HÄGGSTRÖM, WINNIE BLOM JENSEN, LINA STAAB, ANNELI SIMU GUNNARSSON

1. Se över lokalen

Installera skötbord och köp in barnstolar. Montera klädkrokar i barnhöjd. Skaffa mikrovågsugn så att det lätt går att värma välling och barnmat. **Fundera över var barnvagnarna ska stå?** Går det att frigöra något utrymme? Eller bygga ett tak utanför entrén? Finns det ramp för barnvagnar? När ni gör om eller skaffar nytt – tänk på alla åldrar, även vad gäller konst och annan utsmyckning.

"Som småbarnsförälder vill jag att det ska vara enkelt att ta sig dit, enkelt att ta sig in och vara välkommande när jag är där."

Lina Staav, ansvarig för socialt och förebyggande arbete på IOGT-NTO och tvillingmamma.

2. Ordna barnpassning

Anlita någon som **tar hand om barnen** och läser en saga, pysslar eller leker med dem under möten för vuxna.

3. Sysselsätt barnen

Bygg ett bollhav. Fixa en **lek-hörna med leksaker** och ritmaterial. Skaffa utrustning så ni kan visa barnfilm. Internetuppkoppling och datorspel kan roa lite större barn.

5. Arrangera familjeaktiviteter

Roligast för barnfamiljer är aktiviteter som alla kan delta i. Ordna "after work" där ni serverar någon enklare rätt som en soppa eller gryta. Eller **träffas och laga mat** som alla sedan äter tillsammans.

6. Hitta på nya verksamheter

Varför inte **starta en öppen förskola**? Det kräver visserligen anställd personal, men många barnlediga föräldrar kommer i kontakt med IOGT-NTO och får som vana att besöka lokalen. Det har en preventiv effekt att föräldrar som saknar nätverk dessutom kan få ett sådant.

8. Låt alla vara med på egna villkor

"Vi är bättre på att ta vara på människor som är bra på verksamhet än som är bra på administration. För många småbarnsföräldrar, som vill göra en insats, kan det vara enklare att få en administrativ syssla som de kan sköta hemma, utan att behöva känna press att delta i allt annat."

Winnie Blom Jensen, Verksamhetsutvecklare, medlemsfrågor.

Tänk utanför ramarna. Försök att hitta delar av verksamheten som någon kan **ägna sig åt utan att behöva delta** i alla möten och aktiviteter. Det kan till exempel vara att sköta hemsidan, göra föreningsutskick eller snygga inbjudningar. Det kan också vara sekreterar- eller kassörsfunktionen.

4. Ordna aktiviteter för föräldralediga

Arrangera barnvagnsbio om lokalen fungerar för det. Annars är **caféverksamhet för föräldralediga** alltid välkommet. Föräldrautbildning i form av studiecirkel eller föreläsningar är också en bra aktivitet för att locka föräldrar.

7. Anpassa verksamheten

"Det viktigaste är inte att bygga om lokalerna, utan att förändra attityderna. Uppmuntrar man föräldrar att ta med barnen måste man vara förberedd på att mötena får en annan karaktär."

Olle Häggström, vd, Våra Gårdar.

Kanske ska innehållet på mötena ändras?
Kanske kan **dagordningen kortas** ned?
Mötespunkter kan varvas med aktiviteter.

VÄRLDEN UPPÖNER

Belén och Natalia

I brännvinsbältets Sverige dricker ungdomarna mindre än någonsin. Samtidigt verkar det som att medelhavsländerna – som **tidigare haft en kultur av hård social kontroll** – har tagit över en del av den nordiska berusningskulturen.

TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**
FOTO **ARNAUD BAYLE**

Häftigt berusningssupande utomhus, så kallade "botellones", har blivit vanligt i bland annat Spanien. Nu tar de spanska myndigheterna hårdare tag mot fenomenet, som orsakar stora samhällsproblem. Accent reste till Barcelona för att ta pulsen på ungdomssupandet.

Klockan är strax efter åtta på fredagskvällen när José, Noelia, Ana, Marcos, Eloy och Wendy samlas på Plaza Castilla i Barcelona för att kicka igång kvällens festande. En stor PET-flaska med rom och cocacola går laget runt. José – som redan är högröd i ansiktet av berusning – kramar en starköl i handen. Han berättar beredvilligt att han började dricka redan vid 16-tiden.

– Det här är bara början! Kvällen är ung, garvar han.

Bara ett kvarter bort finns de flotta butikerna och las Ramblas berömda turiststråk. Men här, bortom paradgatornas strålgans, är stämningen en helt annan. Mörk och ruffig skulle kanske någon säga.

"Det här är bara början!"

JOSÉ

"Så billigt som möjligt och med så hög promillehalt som möjligt."

NOELIA

Spanska ungdomar samlas ofta utomhus för att dricka sig berusade, eftersom de inte anser sig ha råd att gå på diskotek och barer.

Skön, tycker ungdomarna. Helgen står ju för dörren och då korkas flaskorna självklart upp. Något finlir med vin och bubbel är det dock inte frågan om.

– Det ska vara så billigt som möjligt och med så hög promillehalt som möjligt. Vi handlar spriten i snabbköpet, oftast rom eller gin, och sedan samlas vi här och dricker fram på småtimmarna. Poängen är att bli så full som möjligt. Allt blir liksom roligare då, säger 18-åriga Noelia och rycker på axlarna.

Hon konstaterar krasst att det är ganska meningslöst att gå på diskotek och klubbar. Man har inte roligare där och så är det för dyrt. Nej, då är det bättre att samlas ute i parker och dricka sig full med kompisarna.

– Eller så åker vi till diskoteken, men blir kvar på parkeringsplatsen utanför och hoppar in i varandras bilar och dricker alkohol och lyssnar på musik. Det är skö-

nare och mer avspänt än att gå på klubbar och betala massor för en drink.

Sommaren är högsäsong för så kallade "botellones", ett fenomen som tog fart under 90-talet och som innebär att horder med ungdomar samlas på öppna platser för att dricka stora mängder billig sprit, umgås och lyssna på musik. Fenomenet är vanligast i södra Spanien, där det varma klimatet gynnar aktiviteter i det fria. Städer som Valencia, Madrid, Córdoba och Granada omnämns ofta för sina storskaliga "botellones" med upp till 40 000 personer. Men även i Barcelona är fenomenet frekvent. I synnerhet under de folkliga kvartersfesterna, "Las fiestas del barrio", som varar i en vecka på sensommaren, dricks det kopiösa mängder på gator och torg, inte bara bland unga utan även bland vuxna. Enligt lag får butiker inte sälja alkohol efter klockan 23. Men

det kringgås enkelt genom att bulvaner säljer öl och sprit direkt på gatan – några kronor dyrare för att tjäna en hacka. Och festandet kan fortsätta natten igenom.

Just det här gänget – i lite olika konstellationer – brukar träffas varje fredag och lördag för att dricka i stadens parker och torg, oavsett årstid. Ingen av dem säger sig ha råd att gå till en bar, så det måste av nödvändighet bli en fulfylla i det fria. Några av ungdomarna, som Ana, går fortfarande i skolan. Andra är arbetslösa, i likhet med nästan hälften av alla unga spanjorer.

Hopplösheten är ristad i framför allt Josés ansikte, trots att han berusat småflinar mest hela tiden. Han är 22 år gammal och gör just nu samhällstjänst för ett brott han begick för några år sedan. Alkohol har varit närvarande i hans liv sedan före tonåren. Och han har redan fått betala ett högt pris. En "botellón" i

"Min bästa kompis dog i olyckan. Kan du fatta?"

JOSÉ

Valencia tillsammans med bästa kompisens slutade i tragedi.

– Jag, min bästa kompis och två andra killar som vi bara var bekanta med voltrade med en bil tidigt på morgonen efter en "botellón" med massor av alkohol. Min bästa kompis dog i olyckan. Kan du fatta? Jag menar, det var verkligen min allra bästa kompis, säger José och för en kort stund förmörkas hans blick av sorg. Han trevar efter ölburken och tar en rejäl klunk. I nästa ögonblick skingras gruppen, några har dragit vidare, oklart vart.

Flerålet av ungdomarna i det här gänget varken arbetar eller studerar. De hör till

ni-ni-generationen (ni trabajo, ni estudios), en ny term som har bubblat upp i kölvattnet av Spaniens djupa ekonomiska kris. Ungdomsarbetslösheten är uppe i femtio procent, vilket sannolikt påverkar alkoholkonsumtionen negativt. Men problemet med "botellones" och unga som dricker sig berusade under veckosluten är i sig inget som har med den ekonomiska krisen att göra. Det är snarare en trend som har vuxit sig starkare i takt med att resandet och influenserna från andra länder har ökat. Vi i norr har fått mer "kontinentala" dryckesvanor med vin mitt i veckan, medan de i söder har anammat

Fakta. Botellones

Botellón betyder ordagrant stor flaska och innebär att stora grupper ungdomar, ibland tusentals, samlas på öppna platser som torg, parker och stränder för att dricka medhavd, billig alkohol i syfte att bli fulla. De flesta är mellan 13 och 24 år. Botellones startade i Andalusien på 1980-talet som **ett sätt för fattiga arbetare att kunna dricka alkohol utomhus, i stället för att betala dyrt på en bar.** På 90-talet spred sig fenomenet till universitetet och slog officiellt igenom för första gången i staden Cáceres. I dag uppstår "botellones" – spontana eller organiserade – i nästan alla spanska städer, framför allt under sommarhalvåret. De är ofta sanktionerade av myndigheterna i hopp om att öka kontrollen och säkerheten.

det tunga helgsupandet med starksprit som huvudingrediens.

– Europa blir allt mer homogent i vanor och beteendemönster, på gott och ont. I dag konsumerar spanska ungdomar alkohol på ungefär samma sätt som unga nordeuropéer. Man söker berusningen, inte det sociala måltidsdrickandet. Men till skillnad från svenska ungdomar röker spanska ungdomar i samband med "botellones" ofta cannabis. Och vuxna konsumerar gärna kokain tillsammans med alkohol. Det är en skrämmande utveckling, säger alkoholläkaren och forskaren Antoni Gual.

Han menar att den spanska varianten av binge-drinking, "botellones", har uppstått till följd av det varma klimatet, som ju är förutsättningen för att kunna vistas ute nattetid. Men också om tillgänglighet, låga priser och aggressiv alkoholreklam. Officiellt får ingen under 18 köpa alkohol i snabbköpet. Men i verkligheten kan vilken tonåring som helst handla utan att riskera att bli kontrollerad. Alkoholen är väldigt billig. En flaska gin kan kosta 60 kronor. En flaska vin 15 kronor. Det går att få en fylla för ett par euro.

– Det finns några konkreta sätt att stoppa ungdomssupandet i Spanien. Minskad tillgänglighet, höjda priser samt förbud

Gatulivet innebär att de boende blir störda. Det är bland annat därför myndigheterna försöker stävja utomhusfestandet.

mot alkoholreklam och specialerbjudanden, säger Antoni Gual som uppgivet konstaterar att Spaniens syn på vin som ett livsmedel är rena vansinnet.

Han menar att den spanska suparkulturen har utvecklats i snabbare takt än den politiska viljan att ta tag i alla de problem som uppstår i alkoholens kölvatten. Inget parti vill på allvar ta strid med den starka alkohollobbyn genom att exempelvis höja alkoholskatten och införa restriktiva lagar mot alkoholreklam. Antoni Gual menar att man i Sverige har tagit problemen på allvar och därför kan vi nu skönja en minskad alkoholkonsumtion bland unga. I Spanien är förhållandet det omvända – konsumtionen galopperar och politikerna blundar.

För att försöka stoppa utvecklingen gör kommuner runt om i landet vad de kan för att åtminstone på ett ytligt plan ta kontroll över sina lokala "botellones", bland

annat genom att erbjuda unga möjligheten att träffas i en viss park eller ett visst område, där omgivningen inte blir alltför störd av det högljudade festandet. Så har skett i exempelvis Cáceres i Extremadura, en region som gränsar till Portugal. Man resonerar som så att om man vet var det pågår, begränsas skadeverkningarna.

Ändå samlas varje sommar tiotusentals unga i stadens parker efter stängningstid för att dricka sig redlösa. Efter sig lämnar de förödelse; sopor, flaskor och burkar. "Botellones" innebär alltså inte bara en fara för ungdomarna själva i form av alkoholförgiftningar och risk för olyckor, utan stör också grannar och den allmänna ordningen. I Spanien är det förbjudet att förtära alkohol utomhus av ovan nämnda skäl. Men det är det ingen som bryr sig om på riktigt, inte ens de lokala myndigheterna.

Dock anmälde faktiskt Cáceres kommun nyligen en olaglig "botellón" till

åklagarmyndigheten, efter att ungdomar brutit sig in i en stängd park för att dricka. Och i Barcelona satte polisen in riktade räder mot olagliga superfester utomhus under december förra året. Polisen gör vad man kan genom att patrullera där det ofta uppstår problem. Man beslagtar alkohol, gör utandningsprov på misstänkta bilförare och jagar bort och bötfäller illegala försäljare av alkohol. Ändå är det som att försöka släcka en skogsbrand med en vattenspruta. På sommaren intas undantagslöst stränder, parker och torg av festglada spanjorer som hellre dricker billigt utomhus än dyrt inomhus. Långt ifrån alla är ungdomar, även om majoriteten är mellan 14 och 24 år. Och de får i de flesta fall hållas, med myndigheternas goda minne.

Men det finns motkrafter och en ökande medvetenhet om att något måste göras. På Barcelonas kommunkontor finns en avdelning som jobbar drogforebyggande och där ser man inte sitt arbete som en hopplös kamp mot en skenande alkoholkonsumtion, tvärtom.

– Utan våra insatser skulle problemen vara betydligt större. Kanske har de inte minskat, men de har heller inte ökat nämnvärt. Och totalt har alkoholkonsumtionen gått ner i Spanien. I dag dricker vi drygt 11 liter ren sprit per person och år, mot 13–14 liter för tjugo år sedan. Då drack vi mest vin. Nu dricks det allt mer

"Minskad tillgänglighet, höjda priser samt förbud mot alkoholreklam och specialerbjudanden."

ANTONI GUAL

starksprit och öl i stora kvantiteter under helger, så dryckesvanorna har onekligen förändrats, säger Joan Colom, chef för kommunens drogprevention.

Han berättar att kommunens förebyggande arbete har pågått i ungefär tio år och att man riktar in sig på flera viktiga områden; skolan, föräldrar, fritid, sport och diskotek/barer. I Barcelonas skolor erbjuds eleverna möjlighet att vända sig till skolsköterskan med frågor kring alkohol och de får information som är utformad på ett "coolt", icke-moraliserande sätt, för att tilltala målgruppen.

– Vi säger inte att det är fel att dricka. Men vi vill lära unga att dricka med måtta och vett, säger Joan Colom och tillägger att man också tar hjälp av sociala medier för att nå ut.

Föräldrar bjuds in till samtal kring hur man talar med sina barn om alkohol. Och diskoteken kan "certifieras" av kommunen om de utbildar sin personal om alkoholens skadeverkningar, köper in alkoholfria, erbjuder gästerna ständig tillgång till

friskt vatten och gratis kondomer, informerar om säkra transporter hem och kan erbjuda goda alkoholfria drinkar. Hittills har 34 diskotek i Barcelona certifierat sig och fler är på gång.

Det låter fantastiskt, men vilka incitament har de egentligen att få folk att dricka mindre och inte mer?

Joan Colom ler.

– Åh, de ser fördelarna med att deras ställe stämplas som tryggt. Då vågar föräldrar låta sina barn gå dit och de slip-

"Vi vill lära unga att dricka med måtta och vett."

JOAN COLOM

per problem med skadegörelse och bråk. Certifieringen är en fjäder i hatten och ett nytt sätt att marknadsföra sig.

Joan Colom kan inte bevisa att de förebyggande insatserna gör skillnad i stort – de har funnits för kort tid. Men han är övertygad om att de goda effekterna kommer att bli uppenbara i sinom tid. Affischkampanjer av samma magnitud som alkohollobbyn använder sig av har kommunen inte råd med. Men genom att arbeta metodiskt och genom att nå rätt målgrupp tror man ändå att det är möjligt att öka medvetenheten om alkoholens faror bland unga.

Av kommunens och polisens insatser märks dock ingenting den här kyliga, mån-

Fakta. Alkohol i Spanien

- Snittkonsumtionen ligger på 11,2 liter ren alkohol per person och år. (Sverige 9,4 liter)
- Spanska ungdomar alkoholdebuterar i snitt vid 13,5 års ålder (Sverige 13–14 år)
- Flickor och pojkar dricker ungefär lika mycket. (Samma i Sverige)
- Vid 18 års ålder är 18 procent helnyktra
- 30 procent dricker sig berusade minst en gång per månad. (Samma i Sverige)
- Alla sociala klasser är representerade vid "botellones".
- Fler män än kvinnor deltar i "botellones" (70/40 procent).
- 70 procent av de som deltar i botellones gör det varje vecka.
- De som alltid dricker ofta tenderar att oftare delta i "botellones" än de som dricker mera sällan (57 procent jämfört med 13 procent).

"Att bli full känns konstigt nog viktigare än att gå på fest."

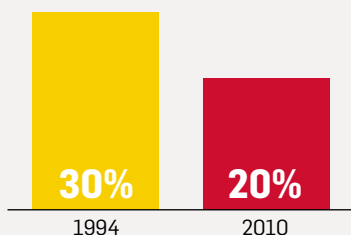
NATALIA

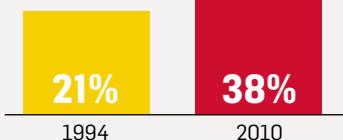
Till Jaeks mini-livs kommer ungdomar och köper alkohol. Men efter klockan 23 är det försäljningsstopp.

Fakta. Ungdomssupande Spanien vs. Sverige

Intensivkonsumtion någon per månad eller oftare. Elever år 9, Sverige.

Intensivkonsumtion någon gång per månad eller oftare. 14-18 åringar, Spanien.

klara kvällen. I den pittoreska stadsdelen Gracia samlas grupper av festglada helgfirare ute i gränderna med ölburkar i händerna. Här ligger barerna tätt och gränsen mellan ute och inne är flytande. Det skränas och skrälas och det är inte svårt att begripa varför boende i området störs. Spanjorerna älskar sina barer och det finns byar där det går en bar på tio invånare.

I en typisk lokal mini-markett där man kan handla alltifrån kakor och godis till starksprit, står pakistaniern Jaek och säljer vin till en ung kvinna. Minuten efter kommer en förfriskad man in och köper en flaska vodka. Jaek bekräftar att efter

middagstid på helgerna är det all-time-high för alkoholförsäljning.

– De flesta som kommer in köper starksprit och öl. Efter klockan 23 får jag inte sälja alkohol, men det är det många handlare som gör ändå, konstaterar Jaek, som en gång fick böta med 3 000 euro för att han hade sålt efter klockan 23.

På en skolgård har en grupp ungdomar slagit sig ner direkt på marken för en "botellón" i det fria. Natalia och Belén är i full färd med att blanda rödvin och coca cola i en avskuren PET-flaska som får tjänstgöra som dricksglas. Det ser rättäckligt ut, men Natalia låter sig väl smaka av "calimochon", som den amarantmörka

brygden kallas. Handen åker triumferande upp i luften. Bara fyra euro kostar kvällens fylla!

– I kväll kände vi för att dricka här ute. Det är skönare än att dra till någon bar eller en fest. Att bli full känns konstigt nog viktigare än att gå på fest. Det handlar om att experimentera lite och fly från vardagen. Att samlas kring en "botellón" hör helt enkelt till, det är något vi unga gärna gör tillsammans, säger Natalia och får medhåll av Belén. En bit bort sitter en killkompis på en skateboard och röker hasch.

– Vi får väl se om vi stannar kvar här eller drar vidare någon annanstans. Kanske åker vi bara hem om en stund, säger Belén, som ofta träffar sina kompisar ute på stan för att dricka. Både hon och Natalia är universitetsstuderande och de berättar att inom universitetsvärlden är det vanligt att helgen börjar redan på torsdagskvällen. Så det blir mycket festande. Om tre år har de studerat färdigt. Men att hitta ett jobb i hemlandet tror de inte är möjligt.

– Vi åker kanske utomlands och söker jobb som så många andra. Vi får se. Men vi lever i nuet och hoppas att det löser sig, filosoferar Natalia och drar fruset upp benen under sig. Ett par klunkar ur den trasiga PET-flaskan och en tom blick som sveper över den svagt upplysta och ödsliga skolgården. Festen kan börja. ■

VÅGA FRÅGA

DET LÖNAR SIG ATT VÄRVA!

IOGT-NTO behöver många medlemmar

Du kan göra en viktig insats. Genom att värva en ny medlem till IOGT-NTO gör du både organisationen och den nya medlemmen en stor tjänst. Och det lönar sig för dig som värvar också. Alltså tre goda ting på en gång.

2013 ERBJUDER VI EN NY OCH ATTRAKTIV PREMIETRAPPA FÖR ALLA VÄRVARE

- Varje månda lottar vi ut en upplevelseweekend för två personer bland de som värvat minst en medlem.
- För varje medlem du värvar får du ett Rikspresentkort värt 50 kr

VÄRVAR DU FLERA MEDLEMMAR FÅR DU DESSUTOM TA DEL AV VÅR ÖVRIGA PREMIETRAPPA SOM DU KAN LÄSA MER OM I VÅR VÄRVARMANUAL

Alla premier avser nya medlemmar i IOGT-NTO som betalat sin medlemsavgift och förutsätter självklart att värvaren också betalat sin avgift. Exakta regler framgår i IOGT-NTO:s värvarmanual 2013.

SÅ HAR SYNEN PÅ ALKOHOL FÖRÄNDRATS

Sedan 1960-talet har vår alkoholkonsumtion stigit kraftigt. Forskning från Norska Sirius visar att **ju mer vi dricker desto mer anser vi det vara normalt** att andra dricker.

TEXT EVA EKEROTH FOTO SCANPIX

I en norsk studie presenterades för-
sökspersonerna för ett antal beteenden
och fick definiera dem som alkoholmiss-
bruk eller inte. Undersökningen gjordes
första gången 1964 och har sedan uppre-
pats 1989 och 2006.

Det första beteendet, "Dricker ett par
gångar i veckan ensam och blir kraftigt
berusad", ansåg 97 procent var en indi-
kation på missbruk år 1964. År 1989 hade
siffran sjunkit till 93 procent och 2006 till
80 procent.

Totalt ska undersökningspersonerna ta
ställning till 18 beskrivna beteenden, med
färre och färre dryckestillfällen och lägre
och lägre grad av berusning, så att den
18:e är formulerad som "Dricker några få
gångar per år med vänner och blir svagt
berusad".

För alla 18 beteenden ser man att ande-
len som anser att beteendet är över grän-
sen för missbruk minskar. Vi tolererar
alltså att man dricker betydligt oftare och
mer än tidigare och tycker inte att det är
lika allvarligt om någon uppträder beru-
sad längre.

Av de 18 påståendena ansågs i genom-
snitt 13,8 vara tecken på missbruk 1964,
9,3 år 1989 och 7,7 2006.

År 2010 gjordes motsvarande under-
sökning i sju länder: Finland, Tyskland,
Toscana (Italien), Norge, Polen, Slove-
nien och Spanien.

Då ser man att mest tolerant mot berus-
ningsbeteende är Norge, tätt följt av Fin-
land. Minst tolerant är Slovenien följt av
Toscana. En bit under dem kommer Polen
och Tyskland. Spanien ligger i mitten.

Sturla Nordlund är forskare på norska
Sirius, Statens Institutt for Rusmiddel-
forskning. Han har varit engagerad i alla
tre undersökningarna. Enligt honom är
attitydförändringen stor och mätbar såväl
på befolkningsnivå som på individnivå.

– De som dricker mest har ändrat sina
attityder mest, säger han till Accent.

Sambandet mellan attityder och egen
konsumtion är statistiskt säkerställt, men
frågan är vad som kommer först, konsum-
tionsökningen eller attitydförändringen?

– Det är vanskligt att svara på. Sanno-
likt rör det sig om en process som pågår
hela tiden. Våra attityder anpassar sig
efter vårt beteende, men beteendet påver-
kas också av våra attityder, säger han.

När man tittar på alkoholpolitiken i de
sju länderna ser man, märkligt nog, att den
är mest liberal där toleransen är låg.

Norge bedöms ha den mest restriktiva
politiken, följt av Finland. Betydligt mer
liberal är politiken i Polen och Slovenien,
men ännu mer liberal är den i Spanien och
allra mest i Tyskland och Italien.

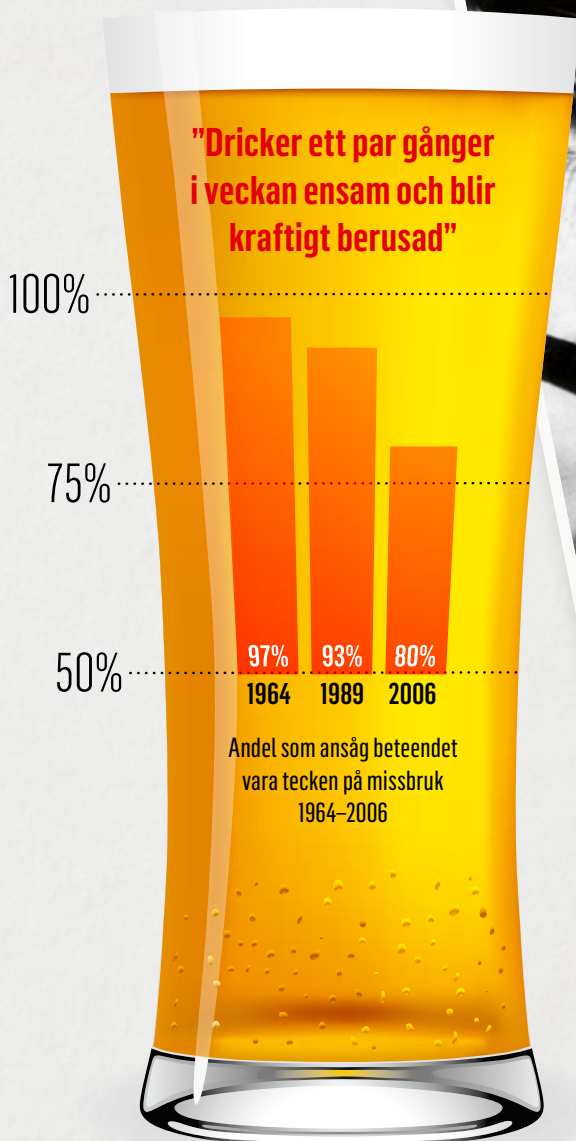
Sturla Nordlund är överraskad av att
hållningen är så sträng där politiken är så
liberal.

– I de nordiska länderna är det mer
konsekvent. Där har både politiken och
attityderna blivit mer liberala, säger han.

– Normerna är stränga i södra Europa,
men hur de ändrat sig vet vi inte, säger
Sturla Nordlund. De kanske var ännu
strängare förr?

**"De som dricker mest har ändrat
sina attityder mest."**

STURLA NORDLUND

Det som är normalt drickande idag hade på 1960-talet setts som tecken på missbruk.

– Förändringarna har gått fort, fortsätter han. Är man ute i Oslo en lördagsnatt ser man nästan lika många berusade unga flickor som pojkar. Könsutjämningen har gått väldigt snabbt.

Detsamma gäller synen på att dricka alkohol på vardagar, till och med på lunchen.

– Att träffas och dricka ett glas vin är idag lika vanligt som att dricka kaffe. Inte heller är det något ovanligt att se folk dricka alkohol på TV, i matlagningsprogram till exempel, säger han.

Att alkohol blir mer vanligt förekommande påverkar oss. Enligt Sturla Nord-

"Förr eller senare kommer det en motreaktion."

STURLA NORDLUND

lund går det inte att undgå att uppfatta alkohol som ett normalt inslag i vardagen.

Vi reser också mer och påverkas mer av andra länders alkoholkultur.

– Det är ömsesidigt. Vi har delvis tagit till oss de kontinentala dryckesvanorna, samtidigt som vi behållit vårt historiska helgsupande. Nere på kontinenten, sär-

skilt i Spanien, har det uppstått en berusningskultur bland unga, säger han.

Hur långt kan det gå innan vi reagerar?

– Förr eller senare kommer det en motreaktion. Det krävs att vi ser avigsidorna först. Och de yngsta dricker ju redan mindre. Kanske är det början på något nytt, säger han. ■

INSLÄPPTA I VÄRMEN

På Norrköpings stadsbibliotek tröttnade personalen på de stökiga missbrukarna, som använde biblioteket som värmestuga. Men **i stället för att köra ut dem, bjöds de in** till en läsecirkel.

TEXT **MARITA ANDERSSON** FOTO **MARIA QVARZELL**

I bokcirkeln "Människor mellan raderna" får deltagarna bearbeta sin egen situation med hjälp av böcker.

– På mig har böckerna verkligen haft en läkande kraft. När jag går ut härifrån är jag mycket gladare, säger Lars-Åke Hultgren. Det känns helt enkelt lättare när man får prata med andra om sig själv och sitt liv.

Varje torsdag klockan kvart i elva träffas de åtta deltagarna i bokcirkeln på öppenvården Gränden i Norrköping. De har precis börjat läsa Annika Östbergs bok "Ögonblick som förändrade livet".

– Den blir utgångspunkten för vilka ögonblick som har förändrat våra egna liv, berättar Lo Ek, bibliotekarie på Stadsbiblioteket och den som håller i cirkeln

tillsammans med de båda behandlingsassistenterna Ing-Marie Axell och Claes Andersson.

Läsecirkeln startade i augusti 2011 och man är nu inne på sin tredje omgång. Det finns ingen obligatorisk närvaro. Och den som inte hunnit läsa texten är välkommen ändå.

– I början lockade vi med "gofika" som exempelvis en god sockerkaka, för att få deltagare, berättar Lo Ek. Men nu har vi upptäckt att det inte behövs. Intresset har spritt sig och många fortsätter också att vara med i nästa cirkel.

Tanken med bokcirkeln är just att deltagarna ska reflektera över sitt eget liv uti-

från de personers liv och erfarenheter, de läser om. Samtidigt tar man tillvara både behandlingsassistenternas och bibliotekariernas kompetens.

– Det här är ett unikt arbetsätt, där två skilda verksamheter som biblioteket och socialförvaltningen jobbar tillsammans, menar Claes Andersson.

De tre deltagarna Lars-Åke Hultgren, Peter Wiberg och Håkan Björk berättar att de var skeptiska i början och visst krävdes det lite övertalning för att de skulle gå med.

– Jag var emot det först. Jag är lite av en Tjalle Tvärvig. Och jag hatar grupper, säger Lars-Åke Hultgren. Men så tänkte jag att jag skulle ge det en chans. Jag har alltid läst mycket. Det är inget nytt för mig.

Som hemlösa och drogmissbrukare har de tre, som alla är i femtioårsåldern, levt ett hårt liv. För Håkan och Peter var det också länge sedan de läste en bok.

– Innan jag började i läsecirkeln, hade jag bara läst en enda bok i hela mitt liv. Jag har läs- och skrivsvårigheter, berättar Håkan Björk. Hittills har jag lyssnat på

Peter Wiberg, Lo Ek och Ing-Marie Axell.

"På mig har böckerna haft en läkande kraft. När jag går ut härifrån är jag mycket gladare."

LARS-ÅKE HULTGREN

fyra stycken talböcker. Det är intressant att få höra om andra människors liv. Och så är det avkopplande att lyssna på en bok innan jag somnar.

Böckerna de läser är alla självbiografier som handlar om människor som har genomgått olika svårigheter i sina liv. Det kan handla om missbruk, kriminalitet, misshandel och trassliga familjeförhållanden.

"Man känner igen sig i nästan alla böckerna."

PETER WIBERG

– Det är intressant med verklighetsberättelser. Man känner igen sig i nästan alla böckerna, säger Peter Wiberg, och berättar att han läste mycket böcker när han

var yngre. Men då var det mest deckare och westernböcker.

– Jag har inte läst på många år. Och det var lite segt i början. Men sedan släppte det.

Boken om pojken Kjell, skriven av Kjell Eriksson, känner han igen sig mycket i.

– Inte minst när mattanten på skolan tvingar honom att äta upp mat som han inte tycker om, säger han och skrattar. Självt hade jag en vansinnig husmor som stod och slog med slevan för att jag skulle äta upp luftfisken.

Lo Ek berättar att en del har undrat över varför de ska läsa om andras "skitliv" när de själva lever ett sådant.

– Vissa böcker väcker upp starka känslor. Speciellt när vi pratade om kvinnomisshandel. Då var det en kvinna som började gråta. Men det är inte meningen

En gång i veckan träffas deltagarna i bokcirkeln. Från vänster: Peter Wiberg, Claes Andersson, Lo Ek, Lars-Ake Hultgren, Håkan Björk och Ing-Marie Axell.

Många böcker väcker starka känslor. Men det är inte meningen att man ska bli knäckt av dem, tvärtom, säger Lo Ek.

att man ska bli knäckt av böckerna, utan att de ska hjälpa en. Människorna vi läser om förändras, i en positiv riktning. Det slutar inte i elände.

– Utifrån personernas liv, pratar vi mycket om ångest, varför man dricker, svåra familjeförhållanden och kriminali-

tet. Jag brukar ha med mig frågor, som vi diskuterar runt om och det är aldrig tyst.

Allt som berättas stannar i rummet. Och den som vill kan också fortsätta samtalet enskilt.

– Bokcirkeln är en del av vårt behandlingsarbete. Den används som en del

"Allt som berättas stannar i rummet."

LO EK

Håkan Björk hade tidigare bara läst en enda bok i hela sitt liv.

av vårt individuella förändringsarbete, berättar Ing-Marie Axell.

Lars-Åke Hultgren tycker att han har blivit mer öppen och ödmjuk sedan han gick med i bokcirkeln.

– Jag lyssnar mer på folk och vågar säga vad jag tycker. Vi börjar med att prata om boken och slutar med oss själva. Det bli mycket prat om det egna livet. Nu går vi nästan direkt på det. Det är inga krusiduler, utan pang på rödbetan, säger Lars-Åke Hultgren.

Han berättar att han varit nykter alkoholist i åtta månader. Dessförinnan hade han bland annat supit bort sin bostad.

– Jag började dricka riktigt ordentligt 2010, efter att jag kom ut från ett fängel-

Tips. Bokcirkelns favoriter

- "Boven i mitt drama kallas kärlek" av Unni Drougge. Kvinnomisshandel är ett viktigt tema och det är ett tabubelagt ämne.
- "Kriget är slut" av Morgan Alling. Handlar om ett barns utsatthet, samtidigt som den är väldigt levande.
- "Svinalängorna" av Susanna Alakoski. Skildrar hur det är att växa upp i ett alkoholisthem.
- "Insidan" av Liam Norberg. Skildrar livet som kriminell.

"Just den här ständiga jakten på pengar känner jag igen från mitt eget liv."

LARS-ÅKE HULTGREN

sestraff. Det var inte roligt att bo på gatan. Nu håller jag mig nykter och har brutit med mina gamla vänskaper. Det går inte att fortsätta med de gamla kompisarna. Då är man snart där igen.

En bok som betytt mycket för Lars-Åke är "Insidan" som handlar om bankrånaren Liam Norberg.

– Han hade tre miljoner kronor gömda under diskbänken som polisen missade när de gjorde en husrannsakan, berättar Lars-Åke Hultgren och skrattar.

– Just den här ständiga jakten på pengar känner jag igen från mitt eget liv. Man får sig en tankeställare. ■

Fakta. "Människor mellan raderna"

Bokcirkeln är **ett samarbete mellan Norrköpings stadsbibliotek och Socialkontoret i Norrköpings kommun**. "Människor mellan raderna" startade hösten 2011 på öppenvården Gränden och våren 2012 på Ellens behandlingshem.

Deltagarna läser fyra böcker per termin som de själva har kommit överrens om.

Bokcirkeln är **öppen både för både män och kvinnor**. Hittills har 16 personer i åldrarna 30 till 70 år varit med i bokcirkeln. Vissa har varit med flera gånger.

BRITTISKA ÖARNA

Kryssning med Royal Caribbean 7-17 augusti 2013

Vi besöker Skottland, Irland och England med bl.a. orter som Inverness, Dublin, Cork och Dover. Ombord på lyxkryssaren "*Vision of the Seas*" kan vi njuta av fartygets alla faciliteter och aktiviteter.

Vill du veta mer om våra resor ? Kontakta:
SOBER-resor, Rotevägen 2 433 69 Sävedalen,
Tel. 031-26 53 30, eller 070-345 55 09
E-mail: soberesor@telia.com, så sänder vi information.

**SOBER
RESOR**

www.soberesor.se

KALLELSE TILL IOGT-NTOs JUNIORFÖRBUNDS KONGRESS 2013

Förbundsstyrelsen kallar i enlighet med § 2:2 i stadgarna till ordinarie kongress i Borås den 26 – 29 juni 2013.

**Förhandlingarna inleds onsdagen den 26 juni
på First Hotel Grand i Borås.**

Kongressen har 80 ombud som väljs av distriktens årsmöten. Varje distrikt representeras av minst tre ombud, varav ett ska utses bland medlemmarna i juniorföreningarnas fadderföreningar. Kvarvarande platser fördelas enligt ojämkad uddatalsmetod.

Motion till kongressen kan insändas av varje medlem, förening och distrikt inom IOGT-NTOs Juniorförbund och ska vara förbundsstyrelsen tillhanda senast den 17 april 2013.

Varje medlem i IOGT-NTO-rörelsen har närvaro- och yttranderätt vid kongressen.

Stockholm i januari 2013
Ann-Britt Hagel
generalsekreterare

Tack!

Ett varmt tack till dig som bidragit till att ge fler barn en Vit Jul! Det var sjätte julen i rad som vi genomförde kampanjen Vit Jul och det är med glädje vi sett att rekordmånga nåtts av vårt budskap och tagit ställning för barnen.

Vi vill tacka alla som samlat ställningstaganden, arrangerat aktiviteter eller på andra sätt gjort det möjligt för oss att nå ut med budskapet om alla barns rätt till en jul utan alkohol.

Vi planerar redan nu för Vit Jul 2013, så kampanjen och vårt gemensamma arbete kommer fortsätta att göra skillnad även nästa vinter. Läs gärna mer på vår hemsida www.vitjul.se

Återigen – tack!

STORLIENS FJÄLLGÅRD

ÄR IOGT-NTOS FÖRSTA FÖRETAGSVÄN

Under hösten har Lizzette Masterson, IOGT-NTOs utvecklare av företagsrelationer, ringt till ett 60-tal företag i syfte att **få dem att tacka ja till ett företagspaket** som innebär att de stödjer IOGT-NTO-rörelsen.

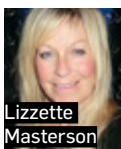
TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

I utbyte får de bland annat annonsera i tre nummer av Accent. Det idoga ringandet har nu burit frukt. Storliens Fjällgård blir IOGT-NTOs första företagsvän.

– Det känns förstås jätteroligt att det har lossnat. Självförtroendet ökar och nu känns det som att vi är på gång, säger Lizzette, som berättar att det stundtals har känts lite trögt.

– Om jag ringer hundra företag får jag kanske prata med tio som verkligen lyssnar. Och av dem tackar eventuellt en ja. Svårigheten är att hitta till rätt person på företaget. Men jag blir oftast trevligt bemött, även om majoriteten svarar tack, men nej tack.

Lizzette har valt att främst rikta in sig på företag med etiska värderingar

som sysslar med hälsa och rekreation samt större affärskedjor.

– Företagsrelationer är något helt nytt inom IOGT-NTO så det är jag som skapar erfarenheterna. Det känns lite som att famla i blindo, jag får prova mig fram för att se vad som fungerar. Man måste skjuta brett för att få en träff. Det gäller att inte ge upp, konstaterar Lizzette.

Hon ringde sitt första samtal den 18 oktober, efter ett par månaders förberedelser. Att vara påläst om företaget är viktigt, menar hon, liksom att försöka vara personlig.

– Det gäller att sticka ut och inte bara rabbla samma drapa!

2013 tänker hon rikta in sig ännu mer på företag som sysslar med sport och hälsa, behandlingshem och semesteranläggningar och som har kopplingar till nykterhetsrörelsen. Företagen erbjuds tre olika paket; brons, silver och guld. De fem första företagsvännerna kommer att få chansen att synas i hela fem nummer av Accent. ■

Tips

Vill du tipsa om företag som kan bli IOGT-NTOs företagsvännar? Kontakta Lizzette Masterson på 08-672 60 26/0701 90 84 03 eller lizzette.masterson@iogt.se

HALLÅ DÄR!

Tina Arnesson Holmedahl

på Storliens Fjällgård

Varför du valt att tacka ja till ett företagsamarbete med IOGT-NTO?

Jag är medlem i IOGT-NTO sedan många år och för mig känns det självklart att stödja nykterhetsrörelsen. Jag vet ju att pengarna går till någonting bra. Det är inte helnyktert på Storliens fjällgård i dag, men jag har försökt.

Varför är det svårt att ha en nykterhetsprofil?

Folk vill kanske dricka lite vin till maten och det har jag inga problem med. Och vi har aldrig haft problem med för mycket festande, detta är inte en sådan miljö. Dessutom är vi noga med att erbjuda bra alkoholfria alternativ för den som inte dricker.

Hur tror du att företagsamarbetet kan gagna din verksamhet?

Jag hoppas ju att annonserna i Accent bidrar till att fler får upp ögonen för vår fantastiska fjällvärld och att vi ska få fler bokningar. Hos oss kan man välja allt mellan budgetboende till ett lyxigare boende med mat. Så jag hoppas på en win-win situation där IOGT-NTO och Storliens Fjällgård har utbyte av varandra.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

"Jag hoppas
på en win-win
situation."

TINA ARNESSON HOLMEDAHL

Fakta. Företagsvännar

Under hösten 2012 drog IOGT-NTO igång företagsamarbetet. Tanken är att hitta nya intäktskällor. Företagen får en chans att synas i tidningen Accent och förknippas med drogfrihet och en nykter livsstil. För IOGT-NTO innebär företagsamarbetet ökade intäkter samt ett sätt att nå ut till fler. De potentiella företagsvännerna erbjuds tre nivåer av medverkan; brons, silver eller guld. Den högsta nivån innebär att man får annonsera i Accent i tre nummer och bidrar dessutom med en örönmärkt summa till en kampanj, exempelvis Vit Jul.

ANFÄKTA OCH ANAMMA!

MAGNUS ÖHRN HAR STUDERAT MÄN OCH SPRIT I LITTERATUREN

Det är ingen slump att **den alkoholiserade kapten Haddock**, Tintins bästa vän och vapendragare, tecknas som en jovialisk och komisk sidekick i Hergés seriealbum.

TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN** FOTO **PIERRE ANDERSSON**

Män och alkohol är ofta tätt sammanlänkade – åtminstone i böcker och serier. Och det framställs inte som något negativt, tvärtom. Det menar litteraturforskaren och filosofie doktorn Magnus Öhrn som har forskat om det manliga drickandet i litteraturen.

– När jag förstod att det inte gjorts någon svensk studie om män och alkohol i litteraturen, började jag fundera kring mina egna barndomsminnen av hur drickande framställs i böcker och serier och då insåg jag att jag som barn skolades in i ett språkbruk som framställde alkohol som något roligt och positivt. Bilden av den druckne i serier som Tintin är komisk, romantiserande och burlesk, men aldrig direkt negativ. Det här formar naturligtvis en världsbild som man har med sig ut i vuxenlivet, säger Magnus Öhrn, som började gräva i var någonstans det hela började.

Han fann den bibliska berättelsen om Noa, som, när han drack vin, blev drucken och låg naken och blottad i sitt tält. En framställning som befäster bilden av den lite löjlige, lustige mannen som i berusat tillstånd inte riktigt vet vad han gör. Otäck och destruktiv är han i vart fall inte och han fördöms inte. Snarare ses han som komisk och ömkansvärd. Otäcka var heller

"Man kan säga att alkoholen är hela berättelsens motor."

MAGNUS ÖHRN

inte Bellman eller Fritiof Nilsson Piraten, som förde den uppsluppna punschtraditionen rakt in i studentkretsarna.

Under 50-, 60- och 70-talen dök flera manliga, drickande seriefigurer upp. Som Tuffa Viktor och Blondie, liksom den alko-

holiserade grannen Tony i "Familjen Flax".

– Här närmar man sig vad serierna hade att säga om vilken effekt alkoholen hade på den som drack. Ofta var det kroppsliga förändringar som visualiserades. Kroppen svällde upp, den druckne gestaltades med blå eller svart näsa och halvslutna ögon. Men "varningstecknen" framställdes ofta som komiska, som om alkoholism var en munter åkomma, säger Magnus Öhrn.

Den seriefigur som kanske har haft störst inflytande på de uppväxande generationerna under 1960- och 70-talen, när det gäller bilden av alkohol och drickande, är kapten Haddock. Han visade att den druckne ofta byter personlighet och att alkoholen förstärker sinnestämningar; glad blir gladare, ledsen blir gråtmild och arg blir våldsam. Allt detta finns exempel på i det första äventyr där Haddock och Tintin träffas, "Krabban med Guldklor-na". Under rusets inverkan försätter Haddock Tintin i livsfara.

FOTO: PRIVAT

Magnus Öhrn

– Man kan säga att alkoholen är hela berättelsens motor. Konsekvenserna av hans drickande driver historien framåt, konstaterar Magnus Öhrn.

Bilden av den manliga gruppmentaliteten, gemenskapen och drickandet lever till viss del fortfarande kvar i litteraturen, även om den har blivit mer nyanserad. Magnus Öhrn understryker att det inte längre är några vattentäta skott mellan manligt och kvinnligt drickande – även om det är betydligt vanligare att skildra

män som dricker som något gemytligt och sammansvetsande.

Det har också kommit många böcker som problematiserar alkoholismen och

dess konsekvenser. Skildringen av alkohol och män i litteraturen har blivit mer nyanserad och förhåller sig mer ambivalent till drickandet. Men det är fortfarande mestadels kvinnor som skriver om sina negativa erfarenheter av män och alkohol. Ett exempel är Märta Tikkanens "Århundradets kärlekssaga". Ett annat från senare år är Katerina Janouchs "Anhörig" om att leva med en man som dricker. ■

"Skildringen av alkohol och män har blivit mer nyanserad."

MAGNUS ÖHRN

NYTILLSKOTT GER ENERGI

Det senaste året har föreningen Ägir satsat på projektet "Ny energi". **Resultatet är fler aktiva medlemmar** och ett större utbyte med andra föreningar.

TEXT OCH FOTO **PIERRE ANDERSSON**

Några kilometer norr om stadskärnan i Karlstad ligger bostadsområdet Rud. Ner mot Klarälven, på andra sidan genomfartsleden, dominerar villorna men här är mest hyreshus från sextiotalet.

Mitt i det lilla förortscentrumet huserar IOGT-NTO-föreningen Ägir sedan fem år. Den gamla lokalen krävde mycket jobb och var inte så ändamålsenlig – nu hyr man istället.

Det råder ingen tvekan om att lokalen används, Ägir är en aktiv förening. Men nöjda är man ändå inte – här pågår sedan

ett år tillbaka projektet "Ny energi" som ska få ännu mer att hända.

– Tanken är att vi ska få fart på både gamla och nya medlemmar, berättar Liv Hagberg, projektledare. Den traditionella verksamheten här, där man träffas

varannan onsdag och pratar och fikar tillsammans lockar inte alla. Vi märker ju att det inte kommer så många nya medlemmar.

I och med projektet har man fått med medlemmar som aldrig gick på föreningsmöten tidigare. En av dem är Kerstin Blomqvist.

– Jag har varit medlem i IOGT-NTO några år, men det är först på senare tid som jag har blivit aktiv, det är väl fjärde gången jag är med på något möte nu.

Kerstin berättar att hon kom med via PRO:s seniordans där hon träffade på en annan medlem i föreningen, Rolf Johans-

"Vi ska få fart på både gamla och nya medlemmar."

LIV HAGBERG

Liv Hagberg hälsar välkommen.

Alf Forsgren

Lite IOGT-hantverk.

Monica Ståhl och Liv Hagberg

son, som sedan drog med henne till Ägirs lokaler.

– Men vet du, jag är faktiskt uppvuxen inom godtemplarorden. Jag var medlem i Ålvsjö när jag var ung. Jag har stått organisationen nära under alla år, och när jag blev ensam för några år sedan bestämde jag mig för att gå med igen. Jag tycker om att ha mycket att göra.

Det visar sig att Bengt Göransson, tidigare kulturminister och än idag drivande kraft i IOGT-NTO-föreningen i Ålvsjö, suttit barnvakt åt henne vid något tillfälle.

– Vi har hållit kontakten och träffades senast för någon vecka sedan när Bengt var i Karlstad för att föreläsa.

Rolf Johansson sitter med i värvningsgruppen. Han tycker att jobbet med att hitta nya medlemmar går ganska bra.

– Vi står på stan och värvar ibland, men vi kör också en hel del dörrknackning, bland annat här i Rud, berättar han.

Temat för kvällens träff är Ryssland. Gunnel Solberg har rest till trakten kring St Petersburg många gånger och har skaffat sig goda vänner där. Nu visar hon bil-

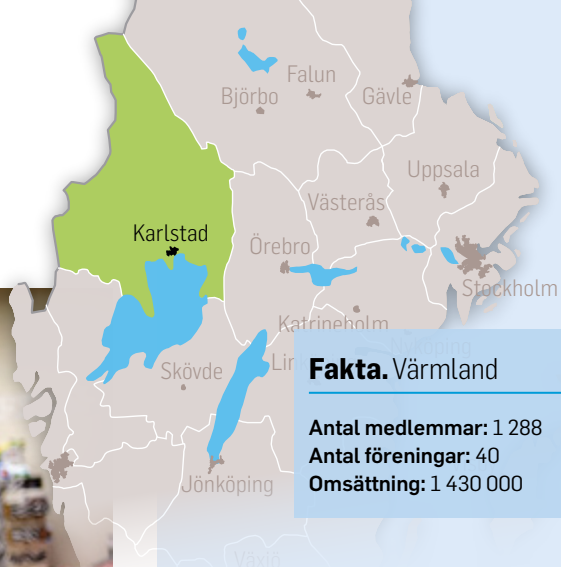
Rolf Johansson och Kerstin Blomqvist.

der från den senaste resan som ägde rum i somras.

Innan föredraget kommer igång måste dock tekniken komma i ordning, en av åhörarna hör dåligt men ljudanläggningen vill inte vara med. Efter några minuter av teknisk felsökning hoppar det igång – ”jag tryckte på den röda knappen som det står ’on’ på” säger Gunnel Solberg och skratrar. Efter bildvisningen blir det fika och en praktisk aktivitet – deltagarna erbjuds att göra en slags docka enligt rysk modell.

Projektet ”Ny energi” kommer inte att pågå så länge till, men projektledaren Liv Hagberg hoppas att aktiviteterna lever vidare.

– Vi har fått in en hel del nya i verksamheten och jag är säker på att den kommer att leva vidare. Det visar sig att de gamla medlemmarna också är oerhört glada för den här satsningen – jag har fått tackmejl och sms och sådant sporrar oss ju ytterligare. ■

Fakta. Värmland

Antal medlemmar: 1 288
Antal föreningar: 40
Omsättning: 1 430 000

HALLÅ DÄR!

Monica Ståhl

Distriktetsordförande i Värmland

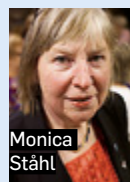
Hur är läget i Värmlands distrikt?

– Det är bra! Vi har sagt att vi ska värva 200 nya medlemmar i år och det är vi nära att nå redan nu. (Intervjun gjordes i oktober. Resultatet blev 230 nya medlemmar./red) Just nu är vi ute och värvar flera gånger i veckan, bland annat i butiker och köpcentrum. Vi har sagt att vi ska vinna den nationella värvartävlingen!

– Vi nettoökade antalet medlemmar förra året och tror att vi kommer att klara det även i år.

Vilka utmaningar ser ni framöver?

– Den främsta utmaningen är att få mer fart på lokalplanet. Jag tror inte att det

Monica Ståhl

bara behöver ske med den enskilda föreningen som bas, titta här i kväll – det är folk från en rad olika föreningar här. Man kan jobba med tvärgrupper utifrån intresse till exempel. – En

annan utmaning är att vi har en del hus som föreningarna inte riktigt orkar med att ta hand om, bland annat i Årjäng. Men där har vi nu fått ihop ett gäng medlemmar som skulle tänka sig att ställa upp och göra en insats.

– Det är också viktigt att vi får in nytt folk i styrelserna runt om i distriktet. Annars är risken att alla faller ifrån samtidigt.

Och på den mer positiva sidan?

– Vi är väldigt glada att vi anställt en distriktetskonsulent, det har vi inte haft någon de senaste tio åren. Och så har vi sagt att vi vill arrangera kongress igen 2017 – då är det 30 år sedan vi gjorde det här i distriktet förra gången! Det finns ett nytt konferenscenter här i stan som nog skulle passa.

"Vi står på stan och värvar."

ROLF JOHANSSON

Ingegerd Wessel

”Jag revolterade mot kompisarna”

Men sin gitarr och sin röst trollband hon publiken i små och stora sammanhang. Men det var först när hon tvingades genomgå en strumaoperation med risk att förlora sin röst som hon bestämde sig för att spela in en skiva med eget material.

TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN** FOTO **TORBJÖRN ANDERSSON**

Ingegerd Wessel minns hur svårt beskedet hon fick hösten 2011 var. Struma är sig ingen dödlig sjukdom, den går att operera och medicinera bort. Men som sångerska är rösten hennes instrument och det fanns en risk att stämbanden skulle skadas och att hon inte skulle kunna sjunga igen.

– Jag bestämde mig där och då att det skulle gå vägen och att jag skulle spela in en platta med min röst och mitt material efter operationen. Och så blev det. Man kan säga att sjukdomen gjorde att det äntligen blev av, säger Ingegerd, som spelade in skivan strax före julen 2011.

– Skivbolaget var uppbokat hela hösten, men det fanns studiotid precis innan jul,

och utan att veta om det ens var möjligt, så bokade jag studio och sa att vi kör. Sedan ringde jag mitt Bästa Band och frågade om de ville gå in i studio med mig. Det ville de och allt löste sig!

Och tur var väl det. För Ingegerd betyder musiken nämligen allt. Hon andas, lever och tänker musik. Det är berättandet som står i fokus och viljan att förmedla och beröra. Hon hämtar inspiration ur sina egna erfarenheter, men ”tjuvlyssnar” också gärna på andra.

– Det kan vara fragment eller känslöstämningar som jag fångar upp och uttrycker i en textrad. Det är en spännande process och jag känner mig lyckligt

lottad som får jobba med det jag älskar mest, säger Ingegerd, vars engagemang för musik sträcker sig långt bak i tiden.

– Mina föräldrar var scoutledare, så jag var tidigt med på läger och möten och fick möjlighet att spela och sjunga vid lägerledarna. Jag älskar att berätta historier, så det var perfekt, säger Ingegerd.

När hon var 16 år blev hon värvad till en musikgrupp på Öland som turnerade för IOGT-NTO sommartid och underhöll med bland annat allsång i folkparker. Det sommarjobbet hade hon i tolv år och det var där hon upptäckte den svenska musikskatten med bland andra Nils Ferlin, Evert Taube, Dan Andersson, Cornelis Vreeswijk och Barbro Hörberg.

– Det var en fantastisk ”skola”. Jag lärde mig allt ifrån att dra sladdar till att sjunga i mikrofon!

1985 gjorde hon sin första skivinspelning på EMI, med musiker ur Kungliga hovkapellet. Åren efter gjorde hon bland annat ett spår på UNFs maxisingel ”Young and free”. Hon gjorde också radio och 250 konserter med vistolknings av

”Frågor om alkohol kommer ofta upp. Då känns det bra att kunna diskutera och påverka”.

INGEGERD WESSEL

"IOGT-NTO:s musikgrupp var en fantastisk skola", säger Ingegerd Wessel.

svenska visdiktare – och fortsatte dessutom att spela på Öland på somrarna.

Men viljan att skapa något eget pockade på och när Ingegerd 35 år gammal skilde sig började sig historierna och erfarenheterna att hopa sig. Hon började skriva, skaffade sig musiker, gjorde radio och blev sångerska i ett blues/soulband. 2008 skrev hon ännu mera musik och knöt till sig "Bästa bandet" och 2009 fick hon en finalplats på Svensktoppen Nästa i Kalmar. 2010 vann hon Svensktoppen Nästa och spelades mycket på radio.

– Efter det vågade jag ta steget att börja turnera med "Kvinnotankar", som helt och hållet är eget material, säger Ingegerd och berättar att det gick över förväntan bra.

Fakta. Ingegerd Wessel

Namn: Ingegerd Wessel

Ålder: 48

Familj: Ja

Bor: i Mönsterås

Gör: sångerska och visdiktare. Arbetar med ungdomar på Kulturskolan med musik och teater.

Folk gillade de hon gjorde och det var nu tanken på att göra ett eget album väcktes.

Nykterheten har, liksom musiken, gått som en röd tråd genom Ingegerds 48-åriga liv. Hennes föräldrar var nykterister

och själv valde hon tidigt att inte dricka.

– När jag på en skoldans i åttan av miss-tag fick en skurhink med spyor över mig visste jag att det där ville jag aldrig ställa upp på! Jag revolterade på sätt och vis mot mina klasskompisar, men blev accepterad för mitt ställningstagande, säger Ingegerd och tillägger att det nästan alltid uppfattas som provocerande att vara nykterist. Därför undviker hon helst att gå in i diskussioner. Men i sitt arbete med ungdomar på Kulturskolan berättar hon gärna om sitt ställningstagande om tillfället kommer. Att det faktiskt går att vara vuxen och inte dricka alls.

– När man umgås med ungdomar kommer frågor om alkohol ofta upp. Då känns det bra att kunna diskutera och påverka. ■

HALLÅ DÄR!

Anton Hjærtmyr

Kulturkonsulent på Våra Gårdar

FOTO: VÅRA GÅRDAR

Vad har Våra Gårdar på gång i vår?

– Nu i början av året kommer vi bland annat att erbjuda våra medlemmar att vara med under Rikstaterns utbudsdagar för scenkonst. De kommer att äga rum i Malmö, Umeå och Västerås. Själv kommer jag att medverka i en kulturkonferens, "Hela Sverige ska leva", i Bräcke. Den handlar bland annat om hur man ska få kulturen att leva

utanför städerna.

Hur ser det ut på filmfronten?

– Förra året arrangerade vi film- och kulturdagar i Örebro med syfte att lyfta fram de digitala mötesplatserna. I och med digitaliseringen kan ju biograferna användas till mycket annat, förutom filmvisning. Det kan handla om videokonst, tavlor eller foto. I år kommer vi åter att arrangera film- och kulturdagar med samma syfte.

Vilket är Våra Gårdars största kulturprojekt i år?

– Det blir fortsättningen på "Första intrycket", ett projekt som jag påbörjade under 2012 och som syftar till att ta ett större grepp om våra hus runt om i landet. Det handlar om det första intrycket, alltså entréer, inredning, belysning, konst och annat som besökaren ser. Där finns mycket att göra och jag kommer att jobba med några föreningar. Det är roligt att det finns ett stort intresse för att hålla våra hus levande. Genom att uppdatera det första intrycket syns vi mer.

Fortsätter projektet "Konst åt alla"?

– Ja, absolut. Tanken är att nå ut med konst till alla delar av landet och att köpa god konst från lokala konstnärer för att på så vis främja konst och kultur, som ju traditionellt är en viktig del av IOGT-NTO.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Drömligt och knivskarpt om en familjs sönderfall

■ **Det dyrbara**

Linn Ullman

Albert Bonniers Förlag

BOK Några småpojkar hittar under en lekfull skattjakt kropp av en ung flicka i en skogsglänta. Det visar sig vara Mille, den månsvackra, mörkhåriga barnflicka som hela den här

berättelsen kretsar kring. Mille får sommarjobb hos författaren Jon och hans hustru Siri. Hon ska passa parets barn Alma och Liv, så att Jon äntligen får ro att skriva klar sin roman, den tredje i en trilogi. Men Jon – notoriskt otrogen och allmänt bufflig – vilar hellre blicken på Mille än på datorskärmen. En dag försvinner

Mille spårlöst och hela bygden förlamas. Siri kan inte låta bli att misstänka sin make. Var han den siste som såg flickan i livet? Men det här är ingen kriminalroman om ett brott som måste lösas, utan en förunderlig släktkrönika och ett drama om en familjs långsamma sönderfall. Ur olika perspektiv berättar Ullman om familjen Dreyer; självupptagne Jon, tonårsdottern Alma, alkoholiserade mormodern Jenny och Siri, som när hon var barn drabbades av en tragedi som kommit att prägla hela hennes liv. Man sugs in i berättelsen och kan bara inte släppa den. Det är oavbrutet spännande, vackert och så väl-skrivet att själva prosan blir till musik. Linn Ullman har verkligen förmågan att väva samman en drömlig stämning med knivskarp humor och dramatisk.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: ADRIAN ØHRN JOHANSEN

BOOK

Deckarkungen tar grepp om kärleken

■ **Styckerskan från Lilla Burma**

Håkan Nesser

Albert Bonniers förlag

BOK Hon borde ha följt sin inre röst, den som sa åt henne att inte vända tillbaka, att inte stanna vid buss hållplatsen Burmavägen. Men hon kliver av, gör som det förväntas. För Ellen Bjarnebo är inte den som vågar följa sin innersta vilja, den viljan försvann någon gång i den fasansfulla barndom som deckarkungen Håkan Nesser bara låter oss ana i hans sista romanen om kriminalaren Gunnar Barbarotti.

I "Styckerskan från lilla Burma" ventileras temat kärlek. Relationer som skadar, som

bränner bort all livslust och själv-respekt ställs mot den vackra kärleken, den som helar och läker men som även en dag försvinner. Barbarotti befinner sig mitt i krisens roterande, och på samma gång, blickstillta, centrum. Hans livs kärlek Marianne dör ifrån honom, alldeles för tidigt, mitt i livet, bredvid honom i den varma sängen. Barbarotti hanterar sorgen genom att jobba, och utreder ett så kallat cold case. Uppgiften: att följa i Ellen Bjarnebos sambos fotspår, han som

försvann spårlöst på sin blå moped. En utredning som Barbarotti med sina blottade nerver, och blödande hjärta, börjar dra i och kanske just därför sätter saker och ting i rullning. I sin sorg är han sårbar, vidöppen och förstående

inför människors drivkrafter och ageranden. Ja, läs boken! Ellen Bjarnebo finns kvar på min näthinna, som en av alla kvinnor som fått se sig själva bortbrända i kärleksrelationens tvingande utsatthet.

HANNA NOLIN

FOTO: BBC FILMS

FILM

Nyanserat om människoöden

FILM "Broken"
Rufus Norris

FILM När 11-åriga Skunk blir vittne till en brutal misshandel i grannhuset blir ingenting detsamma igen på den till synes lugna gatan. En uppretad far går bärsärkagång på en lätt utvecklingsstörd grannpojke, som anklagas för att ha våldtagit mannens dotter. Det ska visa sig vara påhittat, men flickans

falska anklagelse blir början till slutet på pojkens familj. Samtidigt pågår andra små och stora konflikter. Skunk trakasseras av sina skolkamrater och försöker förhålla sig till det faktum att hennes far inleder en relation med barnflickan Kasia – som i sin tur har avslutat sin relation med Skunks lärare. Så småningom trappas våldet upp, ännu en gång på grund av grannflickornas illvilja. Det blir ett

crescendo av olyckliga omständigheter, såriga relationer, lögn och svek som slutligen drabbar Skunk så illa att hon är nära att mista livet. "Broken" är en helt fantastisk film om några människors tragiska öden som varsamt vävs samman. Ingenting är svart eller vitt, nyanserna är många i denna välspelade film som både skakar om och berör så att tårarna rinner.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOK

Skakande skildring av familjedrama

BOK "Mörka platser"
Gillian Flynn
Övers Ulla Danielsson
Modernista

BOK När Libby Day var sju år mördades hela hennes familj – två systrar och mor – av hennes bror Ben. Det är åtminstone vad Libby hittills har trott. Under tonåren och tjugooåren har hon levt bekvämt på de försäkringspengar som betalades ut efter mordet, men när berättelsen tar sin början har pengarna börjar sina och Libby inser att hon snabbt måste hitta ett sätt att försörja sig. Men jobba ids hon inte. Därför kommer telefonsamtalen från en av hennes många "fan-clubs" som en skänk

från ovan. En ung man vill med hennes hjälp hitta svaret på vad som egentligen hände den där mordnatten. För besväret är han beredd att betala och Libby tackar motvilligt ja. Sökandet efter sanningen tar fart och det visar sig snart att Ben, som vid tiden för mordet antogs vara både djävulsdyrkare och våldtäktsman, sannolikt är oskyldigt dömd. Skickligt väver Gillian Flynn samman nutid och dåtid, där vi växelvis får inblick i moderns,

Bens och Libbys upplevelser av tiden kring dåden. Ben är förvisso en osäker outsider – men gör det honom till en mördare? Utanförskapet är ständigt närvarande hos den fattiga familjen och Ben gör våld på sig själv för att passa in. Men det hjälper inte. Han förblir den udda fågeln. Ett perverterat monster enligt vissa. Det är spännande från första sidan och särskilt då man förstår att det antagligen inte är Ben som mördat sin familj. Möjligen är boken aningen långdragen.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

MISSA INTE!

FOTO: DAVID ERDELYI

1 BOK "Med nya ögon" av Jan Johansen och Colette van Luik. Sångaren Jan Johansen slog igenom över en natt i Melodifestivalen 1995. Segerrusig påbörjade han ett festande som skulle sträcka sig över många år. Jan utvecklade ett alkoholmissbruk. Här berättar han utelämnande om sitt missbruk och dess konsekvenser. Utkommer i mars.

FOTO: KNUZ KOVISTO

2 FILM "Julie" regisserad av Helena Bergström. Överklassflickan Julie uppvaktar Jean som arbetar för hennes mäktige far. Det är midsommarafton och Jean, som redan är förlovad med Kristin, slits mellan sin pliktänsla och de plötsligt uppkomna utsikterna om ett bättre liv. Julie inleder en farlig lek som skenbart upplöser alla hinder mellan de två. Premiär i mars.

3 BOK "Experimentet" av Hillewi Wahl (Kalla kulor förlag). Författaren och krönikören Hillewi Wahl blev biten på Nordic Military Training och beslutade sig för att få även maken och de tre barnen att leva sundare. Genom att ändra kosten och röra sig mer på ett lekfullt sätt blev familjen på tre månader både upptäckargladare och äventyrlystnare.

Vincent Bratt

NAMN: VINCENT BRATT

ÅLDER: 26

BOR: I UPPSALA

GÖR: ARBETSSÖKANDE
RETORIKER

FAMILJ: SINGEL

MEDLEM: SEDAN 2008

Hur länge har du varit medlem i IOGT-NTO?

– I ungefär fyra år. Dessförinnan var jag med i UNF. Jag har alltid varit nykterist, även om jag gick med relativt sent. Anledningen till att jag inte dricker är att jag som barn har upplevt obehagliga situationer i samband med alkohol, vuxna som har sagt konstiga saker och betett sig illa på fyllan. Det gjorde att jag tidigt tog avstånd från alkohol. Dessutom har jag diagnosen epilepsi, vilket är en annan anledning att inte dricka. Den konkreta anledningen att jag gick med i UNF var att jag förstod att man som medlem fick förtur till det nyktra elevhemmet Arken i Uppsala. Och eftersom jag redan var nykterist så kändes det självklart. Då var jag 18 år.

Hur aktiv är du?

– Inte så aktiv just nu. Men för några år sedan hjälpte jag till med läxläsning på Drabanten i Uppsala, genom UNF. Det var roligt, jag gillar att hjälpa människor. De flesta var grundskolebarn som behövde läxhjälp, det var alla möjliga ämnen. Jag kan tänka mig att bli lärare, eftersom jag gillar att hjälpa andra. Men jag har tyvärr ingen lärarutbildning utan har en fil kand i retorik, pedagogik och idé- och lärdoms historia bland annat.

Vad är retorik?

– Konsten att övertyga och övertala. Man lär sig också att analysera texter och läsa av undertexter. Det som sägs är kanske inte det som menas. Det är intressant, men kanske inte så lätt med jobb. Just nu söker jag massor av jobb, men det blir mest avslag. Jag har inget särskilt drömyrke, förutom att jag vill göra något för andra. Tidigare hade jag en tanke om att bli jurist, men jag kom inte in på utbildningen. Vi får väl se vad det blir i framtiden. Kanske kan nykterhetsrörelsen dra nytta av mina kunskaper? Retorik är ju bra när det gäller att nå ut med ett budskap.

Vad är det för skillnad mellan UNF och IOGT-NTO tycker du?

– Ingen stor skillnad. Men jag tyckte det kändes tråkigt att behöva lämna UNF, när jag blev för "gamal". Jag gillade att det var så aktivt och dynamiskt. Jag har haft mycket kul i UNF. Men jag tycker att IOGT-NTO är duktiga på att meddela när det är saker på gång, även om jag inte hinner delta i allt. Jag brukar försöka vara med när det är spelkvällar till exempel, det är kul.

TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

FOTO **NIKLAS LUNDENGÅRD**

Känner du någon
som borde bli
månadens medlem?

TIPSA OSS på
accent@iogt.se eller
Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

"Retorik är bra när det
gäller att nå ut med
ett budskap."

IOGT-NTO-rörelsens kurs- gårds- och samlingslokalfond

Riksstyrelsen inbjuder för tionde året IOGT-NTO-rörelsens föreningslokaler att söka bidrag för i första hand för upprustning, underhåll och kompletterande utrustning. Under 2013 kommer ansökningar för att delfinansiera digitalisering av lokaler att prioriteras.

Fastigheten ska vara ägd av en förening/kår eller byggnadsförening inom IOGT-NTO-rörelsen. Ansökningar från lokaler där rörelsen driver egen verksamhet prioriteras, därför ska den egna verksamheten beskrivas kortfattat i ansökan.

Välkommen med ansökan som ska vara IOGT-NTO tillhanda senast 28 mars 2012. Ange i ansökan:

- Sökande
- Kontaktperson med adress och telefonnummer
- Föreningens konto
- Beskriv IOGT-NTO-rörelsens egen verksamhet i lokalen

ANSÖKAN SKICKAS TILL

IOGT-NTO-rörelsen,
Elisabeth Larsson,
Box 12825, 112 97 Stockholm.

FRÅGOR BESVARAS AV ekonomichef Tore Andersson, telefon 08-672 60 00.

IOGT-NTO-RÖRELSEN

Katarina Templares byggnadsförening upa och Stockholm Distriktstempels byggnadsförening upa.

Årsmöten den 21 mars 2013

Klockan 18.00

Plats:NBV Stockholms län,
Bergsunds Strand 43, Stockholm.

Utöver sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer ett förslag om fusion att behandlas. Ombud förutsätts medföra giltig fullmakt.

Välkomna!

Styrelsen

IOGT-NTO:s företagsvänner är med och skapar en skönare värld

Att vara företagsvän till IOGT-NTO innebär att företag stödjer vårt arbete för ett nyktrare samhälle, för en skönare värld.

Det här är IOGT-NTO:s företagsvänner

Vill du också synas här med
ditt företags logotyp kontakta
Lizzette Masterson:
lizzette.masterson@iogt.se
eller 0701-90 84 03,
08-672 60 26

Förbundsordföranden. Anna Carlstedt

Nu drar kampanjåret snart igång

Det blir ett bra år!

Det här året börjar bra för IOGT-NTO! Vi kan glädjas åt flera tusen nya medlemmar och vi ser fantastiska resultat när vi summerar Vit Jul-kampanjen. Och nu är det dags för nästa kampanj! Visserligen är det inte "avspark" för denna förrän under Folknykterhetens vecka i maj, men hela januari månad innebär kick-offer (23 stycken!) över hela landet.

Det känns väldigt roligt att vi nu genomför en stor kampanj under 2013 och 2014. Vi vet att medlemmarna har efterfrågat något större externt: Många svenskar vet vad IOGT-NTO är men inte så mycket om vad vi gör, och det är något vi vill satsa på att förändra! Det finns många positiva effekter av att synas mycket. Det gör att fler blir medlemmar och att fler börjar reflektera över frågor kring alkohol och nykterhet.

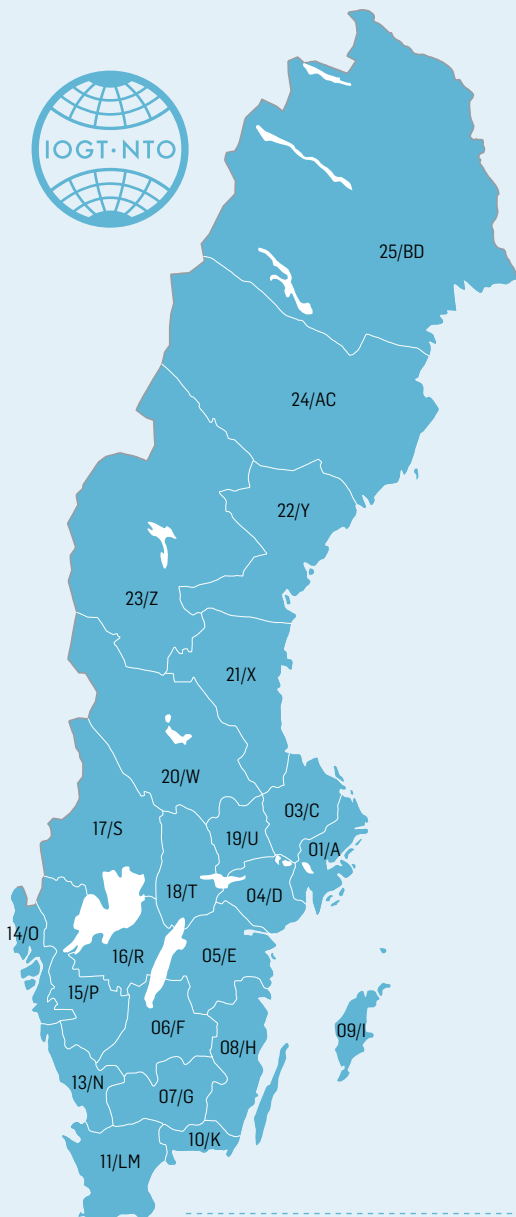
Förbundsstyrelsen och kansliet har förberett kampanjen tillsammans. Vi vill ha glimten i ögat i vårt tilltal, men den kommer samtidigt att vara litet spetsig i sitt sätt att prata med allmänheten. Den kommer visa upp ett IOGT-NTO som

kanske inte är den stereotyp som allmänheten normalt sett har. Vi kommer rikta kampanjen till icke-medlemmar mellan 30 och 45 år men självklart hoppas vi att många fler gillar kampanjens budskap. Det vi vill är att alla ska få upp ögonen för, är hur nykterhet är en del av en större fråga om livsstil och välmående. Exakt hur det kommer se ut är något vi jobbar med nu och som vi kommer informera mer om under våren.

Januari månads kickoffer runt om i IOGT-NTO-landet ingår i ett förankringsarbete tillsammans med våra medlemmar. Där vill vi prata med dig om hur vi lokalt kan dra nytta av att vi syns externt. Mycket av det som blir en del av kampanjen är det som vi redan gör lokalt, exempelvis Folknykterhetens vecka, Kongressen och Vit Jul. Vi kommer också jobba mer med hur enskilda medlemmar kan vara med och bidra i arbetet. Vi vill att fler ska kunna hitta sätt att kanalisera sitt engagemang och på det sättet stärka IOGT-NTO som organisation. Det ska vara enklare att engagera sig! Steget till att göra någonting får inte vara långt.

En av alla saker som är så smarta med våra 23 kickoffer är att vi väver ihop planerna för Kampanjåret 2013 med vår medlemsvärning: Vi vet att en välkänd organisation har större möjlighet att värva nya medlemmar och växa. Det är ju ditt engagemang och din insats som leder IOGT-NTO framåt. Vad du sedan gör och hur mycket spelar ingen roll eftersom allt kan göra skillnad: Ett gott samtal med en vän över en fika, att du är nykter bland kollegorna på After Work, om du är aktiv i en förening och/eller i sociala media. Engagemanget kan ta sig tusen former och det du gör är helt rätt! Om du hör till dem som kvittrar på nätet så hittar du det som skrivs om kampanjen under #tretton14. Se också gärna vår nya fina hemsida iogt.se där vår kampanjledare Samuel Somo berättar mera!

Anna Carlstedt

Här finns IOGT-NTO

STOCKHOLM, 01/A

Kontaktperson: Kajsa Elveberg
08-21 37 51, 0707-78 70 03

UPPSALA, 03/C

Kontaktperson: Mona Örjes
018-12 14 86, 0733-83 83 42

SÖDERMANLAND, 04/D

Kontaktperson: Micael Söderström,
0155-28 15 40, 070-770 99 57

ÖSTERGÖTLAND, 05/E

Kontaktperson: Peter Olsson, ordförande
070-675 50 97

JÖNKÖPING, 06/F

Kontaktperson: Tomas Nylén,
036-12 07 10, 073-056 44 88

KRONOBERG, 07/G

Kontaktperson: Anders Karlman,
076-170 57 93, 0470-70 64 52

KALMAR, 08/H

Kontaktperson: Maria Brundin, ordförande,
070-247 98 37

GOTLAND, 09/I

Kontaktperson: Monica Engström-Thomsson,
0498-2150 43, 070-190 84 34

BLEKINGE, 10/K

Kontaktperson: Kristin Eriksson, ordförande
070-569 47 24

SKÅNE, 11/LM

Kontaktperson: Kristina Liljeström,
040-611 41 15, 070-190 84 05

HALLAND, 13/N

Kontaktperson: Leif Arne Gustavsson
0346-164 90, 0703-777 187

GÖTEBORG OCH BOHUSLÄN, 14/O

Kontaktperson: Sofia Hagström Månsson,
073-157 86 96, 031-775 78 60

ÄLVSBORG, 15/P

Kontaktperson: Anneli Simu Gunnarsson,
Ola Österlund, 033-10 32 72, 076-84 28 283

SKARABORG, 16/R

Kontaktperson: Petra Berghäll, 0500-48 34 13

VÄRMLAND, 17/S

Kontaktperson: Monica Ståhl, ordförande,
054-18 77 72, 073-040 16 09

ÖREBRO, 18/T

Kontaktperson: Per Holm , 019-611 58 14

VÄSTMANLAND, 19/U

Kontaktperson: Per-Erik Lundberg, ordförande,
070-395 96 10

DALARNA, 20/W

Kontaktperson: Krister Broberg, ordförande,
0243-851 05, 073-511 46 13

GÄVLEBORG, 21/X

Kontaktperson: Fredrik Jansson, 070-595 87 57

VÄSTERNORRLAND, 22/Y

Kontaktperson: Margot Ögren, 070-553 73 94,
0660-850 10

JÄMTLAND, 23/Z

Kontaktperson: Vivan Åhman, ordförande,
070-219 12 76

VÄSTERBOTTEN, 24/AC

Kontaktperson: Inger Malmén, 0730-45 90 90

NORRBOTTEN, 25/BD

Kontaktperson: Anna-Lena Gröhn
073-0911 767

Värva en medlem!

Värvarens personnr

MEDLEMSLÖFTE

Som medlem i IOGT-NTO lovar jag att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rörelsens grundsatser och program.

Därmed lovar jag att leva helnyktert, det vill säga att ej använda alkohol drycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, narkotika eller andra gifter med berusande effekt.

IOGT-NTO är ansvarigt för behandlingen av de personuppgifter som du lämnar i samband med din medlemsansökan. Personuppgifterna kommer IOGT-NTO att använda för att föra medlemsregister och behandlas inom ramen för IOGT-NTO:s verksamhet. De kan också komma att överlämnas för behandling till annan part som IOGT-NTO har ett avtal med, exempelvis för administration av medlemsavgifter eller för erbjudanden om tjänster och produkter till dig som medlem.

IOGT-NTO är angelägen om att de personuppgifter som registreras är riktiga. För att ge dig som medlem bästa möjliga service är det därför viktigt att du meddelar oss eventuella förändringar. Du kan när som helst skicka en skriftlig begäran till oss om information om vilka personuppgifter om dig som behandlas.

Vill du inte att dina personuppgifter överlämnas till annan för exempelvis marknadsföringsändamål är du välkommen att skriftligen anmäla detta till oss.

Jag står bakom IOGT-NTO:s medlemslöfte och vill bli medlem

Jag godkänner att IOGT-NTO sparar och hanterar mina personuppgifter.

Namnteckning *

Förnamn *

Efternamn *

Gatuadress *

Postnummer *

Ort *

Personnr (10 siffror) *

Telefonnr

E-postadress

Eventuellt önskad förening

* Obligatoriska uppgifter. Skicka in talongen till IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm

IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se • www.sobernet.nu • 08-672 60 05 • info@iogt.se

Nu är det dags för årets Socialt forum!

Boka in datumen 26–28 april redan nu för att inte missa ett av årets största arrangemang. Även i år kommer vi att vara på Herrfallets kurs- och konferensanläggning som ligger utanför Arboga vid Hjälmaren. Ta gärna en titt på hemsidan www.herrfallet.se

Helgen fylls bland annat med olika seminarier, prova på-pass, familjeaktiviteter, Drogvägrarnas kulturfestival och lägerbål.

Socialt forum är en familjevänlig helg, vilket gör att vi erbjuder Junis barnverksamhet för barn från 5 år. Om ni har barn under 5 år är de välkomna att följa med dig som förälder. Ungdomar mellan 12 och 18 år har möjlighet att delta på UNF-aktiviteter under hela helgen.

Det kostar 1 000 kr för vuxna, 500 kr för ungdomar mellan 13 och 18 år och 100 kr för barn mellan 5 och 12 år. Varje familj betalar som mest 2 500 kr. I priset ingår mat och logi i dubbelrum och resa med billigaste färdssätt. Enkelrumstillägg är 450 kr.

Vid många anmälningar kommer vi att ta hänsyn till den geografiska spridningen.

Har du några frågor så kan du alltid kontakta oss:

Lina Staav, 0733-72 62 09, lina.staav@iogt.se

Cariina Sundström, 031-338 05 71, cariina.sundstrom@wendelsberg.se

Tobias Tengström, 08-672 60 05, tobias.tengstrom@iogt.se

Du har väl inte glömt att ansöka om...

att bli ditt distrikts kampanjambassadör för IOGT-NTO:s stora kampanj från maj 2013 och ett år framåt? Förankra och förverkliga kampanjen i ditt distrikt.

Ansök senast den 4 februari till samuel.somo@iogt.se. Berätta varför just DU ska vara ditt distrikts kampanjambassadör.

Första ambassadörssamlingen är 1–2 mars i Stockholm. IOGT-NTO står för resor och boende.

Följ några av medarbetarna på förbunds-kansliet när de skriver om IOGT-NTO:s verksamhet på bloggen I rörelse <http://irolelse.wordpress.com>

UTBILDNINGAR 2013

Anmälningar till alla utbildningar görs på hemsidan www.iogt.se.

Vill du veta mer om innehållet eller har du andra frågor, se hemsidan, mejla info@iogt.se eller ring 08-672 60 05. I kurskostnaden ingår (om inget annat anges) resa med billigaste färdssätt, mat samt övernattnig i dubbelrum om kursen varar flera dagar.

Alkokoll på distans

Alkokoll på distans är en kurs som du läser på distans. Vi träffas alltså inte fysiskt utan umgås endast på nätet. Kursen sträcker sig över tio veckor (25/2–3/5) och farten är på 25 procent av heltidsstudier.

NÄR & VAR: 25/2–3/5, via Folkbildningsnätet.

KOSTNAD: 200 kr.

ANMÄLAN: via www.iogt.se/utbildningar eller 08-672 60 05 senast 9 februari.

ANMÄLNINGAR TILL DE OLIKA UTBILDNINGARNA GÖRS PÅ
HEMSIDAN, WWW.IOGT.SE/UTBILDNINGAR!

KALENDARIVM

FEBRUARI

- 1 .....Accent nr 1 kommer ut
- 1-30/9...Sök bidrag till lokala utvecklingsprojekt
- 2-3.....**Kurs-kurs, Saltsjö-Boo**
  - 2/2: Projektkurs, IRMA fortsättning, Kommunikation, Alkokoll grund, Narkokoll grund, Idédag socialt företagande, Lokal alkoholpolitik, Global alkoholpolitik
  - 3/2: Projektfinansiering, Press och media, Om hemsidor, Alkokoll fortsättning, Nykter påverkan, Gapminder, Cannabis workshop
- 9 .....Riksteaterns utbudsdag i Västerås, Våra Gårdar erbjuder subventionerat deltagande
- 11-17...Kampanj: Vart femte barn
- 16-17...Riksteaterns utbudsdag i Umeå, Våra Gårdar erbjuder subventionerat deltagande
- 22-23...Riksteaterns utbudsdag i Malmö, Våra Gårdar erbjuder subventionerat deltagande
- v 6-8 ...Centrala värvaraktiviteter på centralstationerna i Stockholm, Göteborg och Malmö.

MARS

- 1 .....Accent nr 2 kommer ut
- 2 .....Regionala distriktsstudieledarsamling, Stockholm
- 8 .....Internationella kvinnodagen
- 9 .....Regionala distriktsstudieledarsamling, Värnamo
- 12-14...Utbildning dörrknackningspool, Finlandskryssning
- 15-16...Förbundsstyrelsemöte
- 15-24 ...IOGT-NTO Överallt! Föreningsvärvar-kampanj
- 20 .....Riksstyrelsemöte
- 22-24...Lärgemenskap återträff
- 31 .....Sista ansökningsdag IOGT-NTO-rörelsens kursgårds- och samlingslokalfond

APRIL

- 5 .....Accent nr 3 kommer ut
- 6-13....Värvarsteamutbildning, Kroatien
- 15-30...Kampanj: Antilangning inför Valborg
- 17 .....Sista dag för motioner till kongressen 2013
- 19-20...DO-utbildning, träff 4, Saltsjö-Boo
- 26-28...Socialt forum, Arboga

MAJ

- 3-5.....Förbundsstyrelsemöte
- 6-12....Kampanj: Folknykterhetens vecka
- 7 .....Accent nr 4 kommer ut
- 8 .....Riksstyrelsemöte
- 9 .....Kampanj: Folknykterhetens dag
- 13/5-
-14/6....Kampanj: Antilangning inför skolavslutningen
- 17-19...Våra Gårdars Filmdagar i Leksand
- 24 .....Träff partipolitiskt aktiva
- 25 .....Almedalskickoff för inbjudna deltagare
- 25-26...Nyktra kvinnor kan, träff 3, Saltsjö-Boo
- 31 .....Sista ansökningsdag IOGT-NTO:s ungdomsstiftelse

JUNI

- 13/5-
-14/6....Kampanj: Antilangning inför skolavslutningen
- 14 .....Accent nr 5 kommer ut
- 22-29...Värvarturné inför och på kongressen
- 25 .....Förbundsstyrelsemöte
- 26-30...Kongress, Borås
- 29 .....Förbundsstyrelsemöte
- 30-7/7..Politikerveckan i Almedalen där IOGT-NTO deltar

SKICKA IN OCH VINN!

Tjugan-lotter att vinna. Sex lotter vinner förstapristagaren, två lotter vardera får de tio som därnäst har tur i dragningen. Skicka in lösningen till Accent, Box 128 25, 112 97 Stockholm, senast 20 februari 2013. Märk kuvertet Kryss 1/2013.

NAMN

ADRESS

POSTADDRESS

VINNARE NR 9 2012

Första pris, sex Tjugan-lotter vinner **Birgitta Israelsson**, Vännäsby.

Två Tjugan-lotter var vinner **Britt Nilsson**, Tun, **Siv Bång**, Alvesta, **David Davidsson**, Päråd, **Jan Larsson**, Vetlanda, **Maggie Thuresson**, Kumla, **Iris och Uno Ögren**, Deje, **Elizabeth Lindegren**, Lycksele, **Lars Högborg**, Bodum, Bonässund, **Margita Nilsson**, Tyinge, och **Malte Hedenström**, Södra Berasbyn. Skellefteå. Accent gratulerar!

LÖSNING NR 9 2012

Accent-kryss nr 9-2012 Lösning							E				G																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												

Välkommen till IOGT-NTO Forum i Köping

Ett av IOGT-NTO-rörelsens flaggskepp finns i Köping. 1902 invigdes landets tredje IOGT-förening det pampiga huset vid Stora torget. Forum, som innerhåller en fin teaterslong och en mängd konferensrum, är en naturlig samlingsplats för många av Köpings föreningar och företag.

Digitalt FORUM

Satsningen på bild- och ljudanläggningar gör det möjligt att ta emot direktsända föreläsningar bl.a. Opera från Metropolitan i New York. Nu är vi inne i femte säsongen.

FORUM Live

Egna och andras arrangemang på Forums scen lockar många besökare. I december hade vi tre utsålda salonger av vår egen julkonsert med Sten och Stanley. Julkonserten besöktes bland annat av ett stort gäng från IOGT-NTO i Enköping. Boka redan nu in 7-8 dec för årets julkonsert.

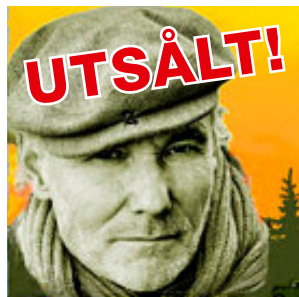
Munktorpsteatern samlar varje höst runt tre tusen besökare på Forum till sina farser.

FORUM Konferens

Våra moderna konferenslokaler hyrs regelbundet av föreningar och företag i Köping med omnejd. **Boka in din förening på en konferens – gärna i anslutning till något av musikarrangemangen här intill.**

Live på Forums scen

**PETER CARLSSON
& BLÅ GRODORNA**
14 febr kl 18.00
och 20.00

Direktsänd opera från
Metropolitan i New York

RIGOLETTO
av Giuseppe Verdi
16 feb kl 19.00
Entré 230:-

Direktsänd opera från
Metropolitan i New York

PARSIFAL
av Richard Wagner
2 mars kl 18.00
Entré 230:-

Live på Forums scen

FLAMINGO-KVINTETTEN
8 mars kl 19.30
Entré 365:-

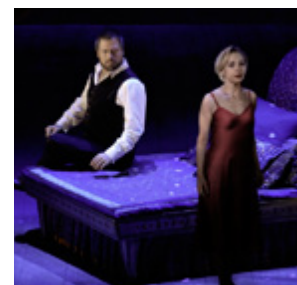
Live på Forums scen

RONNY ERIKSSON
8 apr kl 19.00
Entré 350:-

Direktsänd opera från
Metropolitan i New York

JULIUS CAESAR
av G F Händel
27 apr kl 18.00
Entré 230:-

Live på Forums scen

**KÖPINGS
STORBAND**
14 apr kl 17.00

Live på Forums scen

SPOTNICKS
26 apr kl 19.30
Entré 365:-

Din biljett på
Köpings Turistbyrå
0221-256 55 eller
www.digitaltforum.se

IOGT-NTO Forum
Västra Långgatan 2
Köping
Tel 0221-231 10

Posttidning B

Accent, Box 12825

112 97 Stockholm

Vi värvar överallt. Häng med oss.

Stockholm Central 5-9 februari

Malmö Centralstation 12-16 februari

Göteborgs Centralstation 19-23 februari